

Fietsplan Hoeksche Waard 2018-2026

Oktober 2018

Documentbeschrijving

Titel	Fietsplan Hoeksche Waard 2018-2026
Aantal pagina's	43
Publicatienummer	1730
Datum	Oktober 2018
Auteurs	Benjamin Schaipp, Koos Louwerse, Karen Oud
Opdrachtgever	Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard en Provincie Zuid Holland
Contactpersoon	Herman de Jong (SOHW), Diederik Braat (PZH)

Inhoudsopgave

	Samenvatting: meer fietsgebruik in de Hoeksche Waard	1
1	Inleiding.....	2
1.1	De aanleiding.....	2
1.2	Het doel.....	2
1.3	De partners	3
1.4	De opdracht en leeswijzer	3
2	De fietsnetwerken	4
2.1	Uitgangspunten	4
2.2	Inventarisatie.....	4
2.3	Het utilitaire fietsnetwerk.....	5
2.4	Het recreatieve fietsnetwerk	7
2.5	Sportieve fietsroute(s)	9
3	Kwaliteitseisen voor de fietsnetwerken	10
4	Knelpunten op het fietsnetwerk	12
5	Fietsketens en verzorgingsplaatsen	14
5.1	Verbetering van de ketens fiets-OV en auto-fiets	14
5.2	Vorbereiding tijdelijke sluiting Heinenoordtunnel.....	15
5.3	Wenselijke verzorgingsplaatsen voor fietsers	16
6	Corridors en prioritering knelpunten.....	17
6.1	Corridors en opgave	17
6.2	Prioritering knelpunten binnen de corridors	21
6.3	(Potentiële) snelfietsroutes.....	22
6.4	Circulair bouwen	23
7	Bijlage	24
7.1	Inrichtingseisen fietsvoorzieningen op fietsroutes	24
7.2	Het provinciale utilitaire fietsnet.....	25
7.3	Concept regionale fietsprojecten 2015	26
7.4	Kaart met het recreatieve knooppuntennetwerk	27
7.5	Heatmap (veel gebruikte routes) van Strava (sportieve route app).....	28
7.6	Knelpunten fietsers en landbouwverkeer	29
7.7	Knelpunten aangedragen in werksessie met partners	30
7.8	Knelpunten aangedragen door bewoners.....	31
7.9	Wegenkaart met onderscheid naar wegbeheerder.....	32
7.10	Wegencategorieën Waterschap Hollandse Delta	33
7.11	Vrijliggende fietspaden.....	34
7.12	Knelpuntentabel (op hoofdroutes en wensroutes).....	35
7.13	Knelpuntentabel buiten de hoofdroutes	38
7.14	Afkorting.....	39

Samenvatting: meer fietsgebruik in de Hoeksche Waard

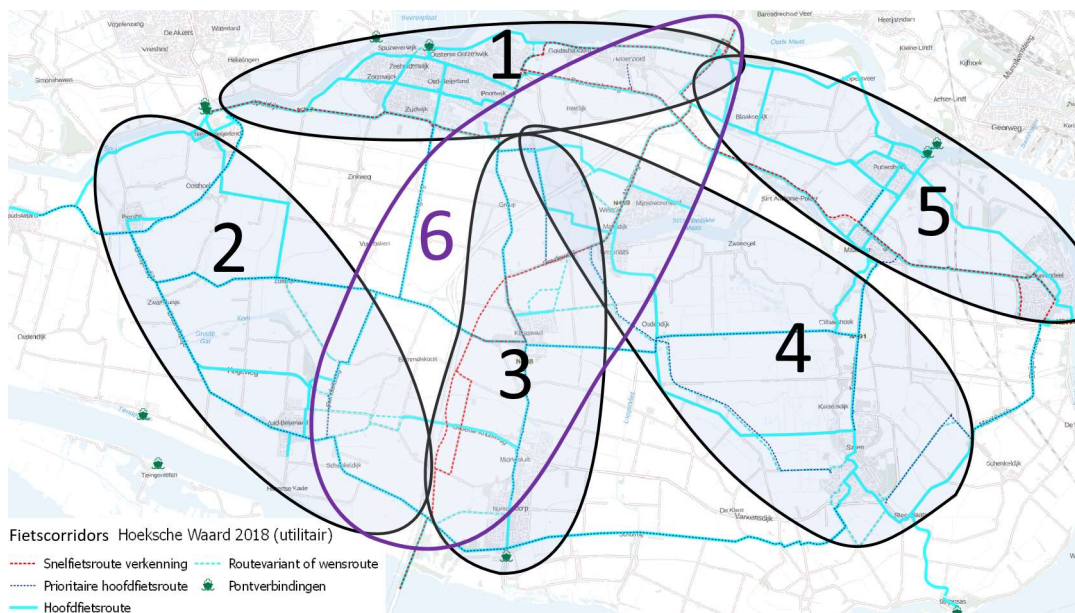
Met dit fietsplan kan de gemeente Hoeksche Waard (2019) samen met de regionale partners werken aan optimale fietsroutes per corridor (zie kaart), om het fietsgebruik en daarmee diverse ontwikkelingen te stimuleren. De corridoropgave kan worden gekoppeld aan de ruimtelijke, economische en recreatieve ambities uit het gebiedsprogramma en de gebiedsvisies Hoeksche Waard, maar ook aan bovenregionale ontwikkelingen als snelfietsrouteprogramma's of bv. de sluiting van de Heinenoordtunnel. Hiernaast zijn ketenvoorzieningen zoals Park&Ride&Bike gepland om de overstap van auto, OV/pont en fiets makkelijker te maken en bezoekers, bewoners en ondernemers aan te trekken.

Het utilitaire en recreatieve netwerk en de aanbevelingen uit het rapport kunnen in de uitvoeringsprogramma's en nieuwe beleidsstukken worden opgenomen en integraal worden afgestemd.

De quick win projecten kunnen in de regionale agenda van de Provincie Zuid Holland en het onderhoudsplan van Waterschap en gemeente(n) worden opgenomen.

De corridors kunnen als pakket aan projectleiders of gebiedscoördinatoren worden overgedragen ter uitvoering, om voor complete hoogwaardige routes per corridor te zorgen.

De corridors 1, 5 en mogelijk 6 zijn geschikt voor nader te onderzoeken snelfietsroutes in samenwerking met de Provincie Zuid Holland en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (programma snelfietsroutes en tijdelijke sluiting Heinenoordtunnel).

Figuur 1: Utilitaire fietscorridors (woon-werk/school). Grotere kaart zie paragraaf 6.1

1 Inleiding

1.1 De aanleiding

De gemeente Hoeksche Waard¹ wil - in nauwe samenwerking met de Provincie Zuid Holland (PZH), het Waterschap Hollandsche Delta (WSHD), Rijkswaterstaat (RWS) en andere betrokken partners - het bestaande fietsnetwerk verbeteren, verder uitwerken en uitbreiden met ontbrekende schakels en gewenste aanvullende voorzieningen. Dit onderzoek wordt opgenomen in een nieuw mobiliteitsplan van de fusiegemeente Hoeksche Waard (begin 2019) en de knelpunten kunnen (al dan niet na nader onderzoek) in het uitvoeringsprogramma mobiliteit van de gemeente, Provincie Zuid Holland en in de beheerplannen van het Waterschap Hollandse Delta worden opgenomen.

1.2 Het doel

De gemeente Hoeksche Waard (2019) wil niet alleen veiligere en snellere routes realiseren voor fietsende scholieren en forenzen, maar de Hoeksche Waard ook aantrekkelijker maken voor zowel dagrecreanten als verblijfsrecreanten.

Verder wil het SOHW vanuit de ketenbenadering intensiever werken aan verbetering van de aansluitingen van de fiets op het OV (overstappunten en haltevoorzieningen) en op de pontverbindingen. Dit voor zowel de utilitaire als recreatieve fietsers. Op deze wijze wil het SOHW het fietsnetwerk verder uitbreiden en nog beter verbinden met aanliggende regio's om daarmee het gebruik van de fiets in al zijn vormen een stuk aantrekkelijker te maken in en rond de Hoeksche Waard.

Dit streven sluit aan bij de doelstellingen die op provinciaal niveau zijn vastgelegd in het Fietsplan 2016-2025 "Samen verder fietsen". Het Fietsplan bevat de nieuwe ambities die PZH heeft voor optimalisatie van de utilitaire en recreatieve fietsnetwerken, verbetering van de keten fiets-OV en auto-fiets en stimulering van innovatieve energieneutrale fietspaden.

Ook het waterschap - dat in haar gebied ruim 300 km fietspad en fietsparkeervoorzieningen bij diverse OV-haltes in beheer heeft - en de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard hebben een actieve bijdrage geleverd aan dit provinciale fietsplan. Inmiddels beschikt ook Rijkswaterstaat (RWS) over een eigen Fietsagenda "Ruim baan voor de Fiets", waarin de uitbreiding van activiteiten rond (snel-)fietsroutes wordt genoemd. RWS is bovendien betrokken bij het verbeteren van de fietsroutes en -voorzieningen naar de Heinenoordtunnel, zie paragraaf 5.2. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat investeert in snelfietsroutes, in het verleden via het programma Fiets Filevrij en Beter Benutten en recentelijk met een financieringsplan van 26 mln. voor de jaren 2018-2021 (via de Provincies).

De ambities van al deze wegbeheerders krijgen een nadere uitwerking in het nieuwe fietsplan voor de Hoeksche Waard. De uitvoering van de maatregelen zal bijdragen aan de economische vitaliteit van de Hoeksche Waard als ook aan een betere bereikbaarheid en leefbaarheid van kernen en het buitengebied.

¹ Vanaf de fusie per 1/2019, hiervoor "het samenwerkings orgaan Hoeksche Waard" SOHW van de vijf gemeenten Oud-Beijerland, Korendijk, Cromstrijen, Strijen, Binnenmaas.

1.3 De partners

In het onderzoek is gebruik gemaakt van de kennis van vertegenwoordigers namens diverse organisaties die betrokken zijn bij het fietsen in de Hoeksche Waard. Zij zijn uitgenodigd voor het startoverleg, voor een tweetal werksessies en voor de bespreking/becomentariëring van het eerste concept-rapport. Het gaat om de volgende organisaties: De opdrachtgevers (Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard, Provincie Zuid Holland, Gemeenten Oud Beijerland, Korendijk, Cromstrijen, Strijen, Binnenmaas), Waterschap Hollandse Delta, fietsersbond Hoeksche Waard/ Regio Rotterdam/ Dordrecht, LTO (agrarische ondernemers met gebiedskennis), Politie, VeiligVerkeerNederland, Stichting Landelijk Fietsplatform. Over aansluitende fietsnetwerken werden ook de buurgemeenten Barendrecht, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Moerdijk, Nissewaard, Zwijndrecht, Recreatieschap IJsselmonde benaderd, die tevens agendaleden waren.

1.4 De opdracht en leeswijzer

De opdracht en het rapport hebben de volgende opbouw: Eerst zijn de veel gebruikte utilitaire en recreatieve fietsnetwerken in kaart gebracht (hoofdstuk 2). Dan zijn voor deze netwerken kwaliteitseisen geformuleerd (hoofdstuk 3). Vervolgens zijn de knelpunten op deze netwerken geïnventariseerd, getypeerd en voorzien van een globale oplossingsrichting (hoofdstuk 4). Daarna zijn de wenselijke verbeteringen in de fietsketens met OV en auto en wenselijke verzorgingsplaatsen voor fietsers in de Hoeksche Waard in beeld gebracht (hoofdstuk 5). Verder is een prioritering aangebracht in alle geïnventariseerde wensen en knelpunten en is de opgave voor alle corridors omschreven (hoofdstuk 6). Tenslotte is een aanbeveling geformuleerd voor het vervolgproces in hoofdstuk 7. In de bijlage is een begrippenlijst opgenomen, diverse kaarten en de knelpunten tabellen.

2 De fietsnetwerken

2.1 Uitgangspunten

Het op te stellen regionale fietsnet moet bestaan uit een utilitair net en een recreatief net. In beide gevallen gaat het om een samenhangend geheel van de belangrijkste - d.w.z. de meest gebruikte - routes, die waar nodig worden aangevuld met minder gebruikte routes om een samenhangend netwerk met een passende maaswijdte te creëren, zowel binnen de Hoeksche Waard als ook naar de buurgemeenten. Het regionale fietsnet bestaat dus uit:

- **Utilitaire routes:** de belangrijkste fietsroutes tussen woonkernen en school- en werklocaties in de Hoeksche Waard en de omliggende gemeenten; deze routes worden gebruikt door scholieren en forenzen; beide maken buiten de kom van dezelfde routes gebruik; alleen op het laatste stukje, binnen de kom, verschillen de bestemmingen;
- **Recreatieve routes:** de belangrijkste routes die bewoners en toeristen gebruiken wanneer ze een recreatieve of sportieve fietstocht maken in de Hoeksche Waard;
- **Verbindingen met omliggende gemeenten,** inclusief wenselijke nieuwe pontverbindingen;

Het gaat om doorlopende routes, met delen binnen en buiten de bebouwde kom ('bibeko' en 'bubeko').

2.2 Inventarisatie

Voor het bepalen van het utilitaire en recreatieve fietsnet is gebruik gemaakt van diverse bronnen:

- **De kaart met het provinciale utilitaire fietsnet,** zoals vastgelegd in het provinciale Fietsplan 2016-2025 "Samen verder Fietsen": zie bijlage 7.2;
- **De kaart met het concept regionale fietsnet** die in december 2015 is opgesteld door de regio, met daarop ook de vrijliggende fietspaden in de Hoeksche Waard, enkele knelpunten en ambities uit het RVVP. Die zijn opgenomen in dit plan, zie bijlage 7.3;
- **De kaart met het recreatieve knooppuntennetwerk** van diverse aanbieders zoals de VVV kaart "Eropuit in nationaal landschap Hoeksche Waard", zie bijlage 7.4;
- **De kennis van de vertegenwoordigers namens de betrokken partners** (zie boven): de netwerkkaarten zijn met hen besproken in een tweetal werksessies;
- **De kennis van inwoners van de Hoeksche Waard:** de concept-netwerkkaarten zijn gepresenteerd tijdens twee bewonersavonden.

Helaas waren er weinig tellingen beschikbaar die een inzicht zouden kunnen geven in de aantallen fietsers die gebruik maken van de verschillende fietsroutes, het onderscheid tussen drukke en minder drukke routes is daarom globaal gehouden, met name in de classificatie van knelpunten. Gelukkig bleek er veel lokale kennis aanwezig bij de deelnemers aan de werksessies, waarvan optimaal gebruik is gemaakt.

2.3 Het utilitaire fietsnetwerk

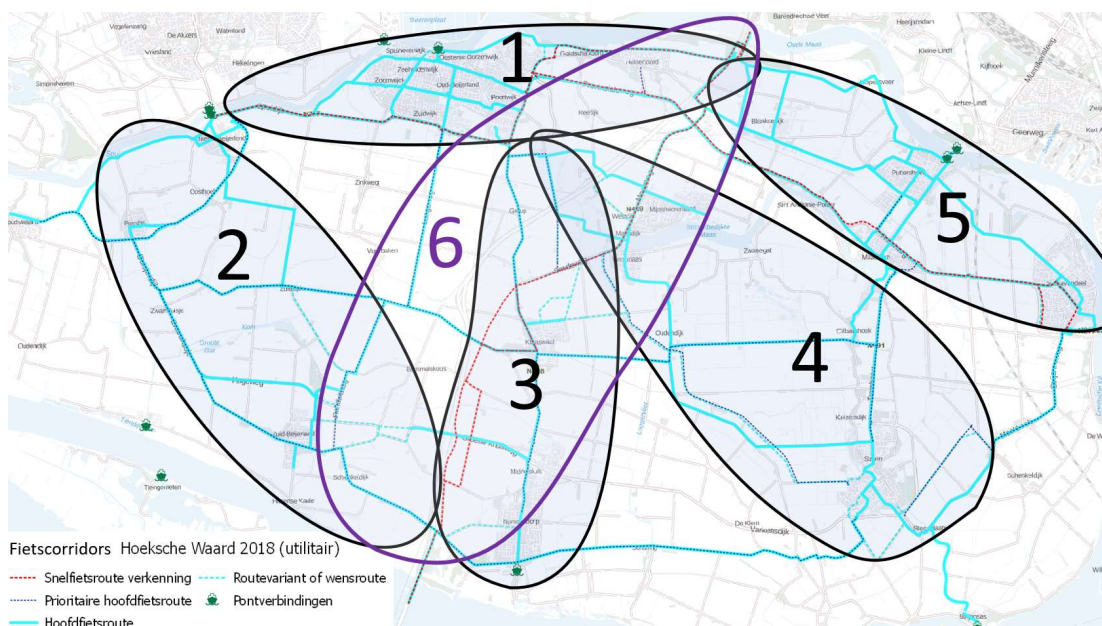
Een hoogwaardig fietsnetwerk voor woon-werk- en woon-schoolverkeer stimuleert het overstappen op de fiets van de auto of het OV. Het verhoogt de mobiliteit van bewoners en de bereikbaarheid van bestemmingen. Om de regionale krachten te bundelen worden daarom hoofdroutes uitgewerkt, die vervolgens per corridor tussen de woonkernen en bestemmingen gebundeld worden, zie hoofdstuk 6.1.

In twee werksessies zijn de veel gebruikte routes tussen de herkomst (dorpen, wijken, buurten) en bestemmingen (scholen, werkgelegenheid, grote voorzieningen) in kaart gebracht. Uiteraard zijn er meer routes waarop gefietst wordt, maar de keuze van een hoofdnetwerk maakt de regionale/integrale samenwerking voor de optimalisatie van veel gebruikte routes veel makkelijker.

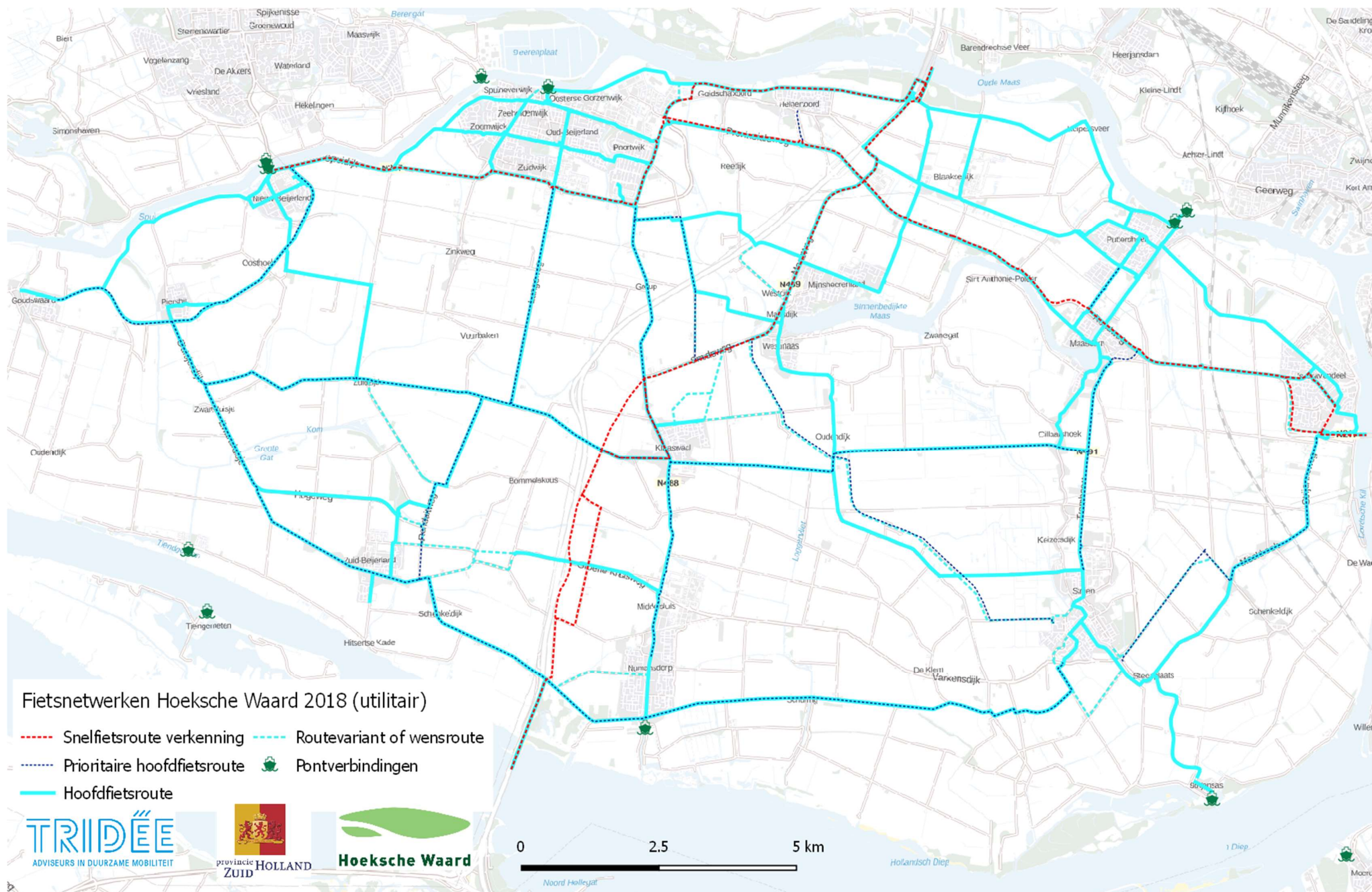
Op de hierna volgende kaart staat het utilitaire fietsnetwerk van de Hoeksche Waard. De kaart bestaat uit bestaande fietsroutes van nog verschillende kwaliteit en nader te onderzoeken routevarianten. Deze zijn of ontbrekende schakels die de route korter zouden maken, of alternatieve schakels voor routedelen met veel knelpunten (Zie ook hoofdstuk 4: knelpunten).

Ook de pontverbindingen die gebruikt worden door utilitaire fietsers zijn opgenomen in het fietsnetwerk, suggesties ter verbetering van de pontverbindingen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

Om de routes en knelpunten tussen de belangrijkste herkomst bestemmingen verder uit te werken zijn zes ruimtelijke corridors geformuleerd waarin de opgave gebundeld wordt en integraal met andere ontwikkelingen kan worden afgestemd, zie paragraaf 6.1. De gemeenten hebben als hoogste categorie 'prioritaire hoofdroutes' gedefinieerd bovenop de categorie hoofdroutes, zie paragraaf 6.2; voor meer toelichting over de te verkennen snelfietsroutes, zie paragraaf 6.3.

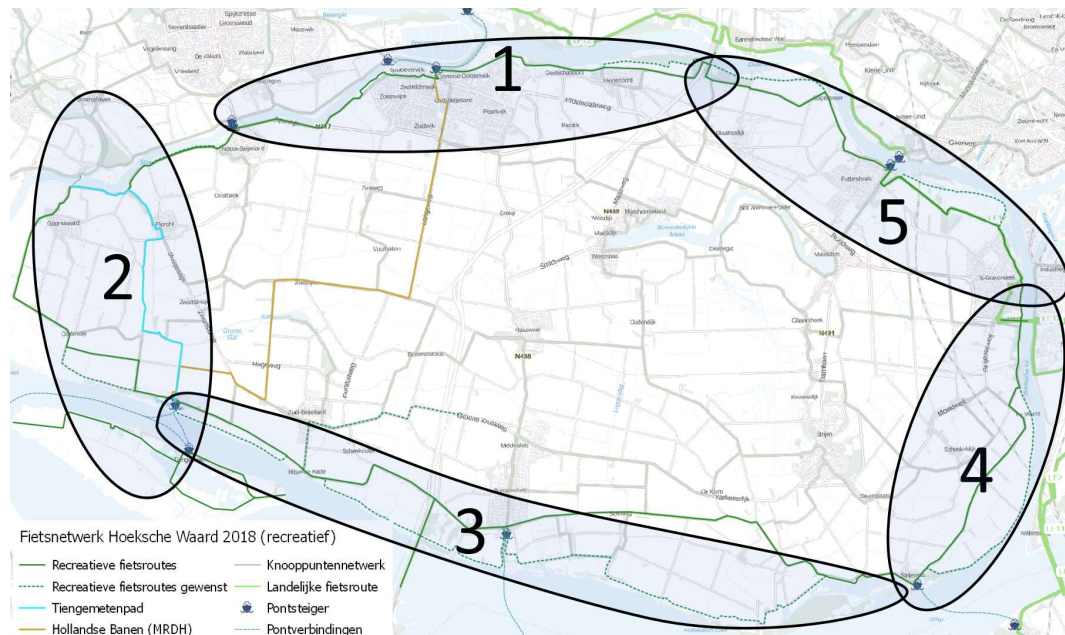
Figuur 2: corridors utilitaire fietsroutes (grote versie paragraaf 6.2)

2.4 Het recreatieve fietsnetwerk

Het recreatieve fietsnetwerk bestaat uit het knooppuntennetwerk (zie onderaan), incl. pontverbindingen, de landelijke fietsroute langs de noordoever tussen de twee tunnels (LF 12) en overige veelvuldig gebruikte recreatieve routes, zoals diverse sportieve routes, zie paragraaf 2.5 en onderliggende wegen, zoals te zien op de kaart van de sportieve app 'Strava': bijlage 7.5.

Een grote wens van zowel opdrachtgevers (reeds in het RVVP opgenomen), organisaties als ook bewoners, is een recreatieve fietsroute die zoveel mogelijk langs de buitenkant van het eiland loopt, met diverse ontbrekende schakels. Uitgangspunt voor deze route is dat deze zoveel en zo dicht mogelijk langs het water loopt. De grootste toeristische en daarmee ook economische waarde heeft een fietsroute die de fietsers zicht geeft op het water. Dus liefst op de dijk of aan de buitenkant van de dijk, waar mogelijk. Deze route langs het water en enkele aanvullende routes zijn opgesplitst in vijf corridors waarin verder uitwerking en afstemming kan plaats vinden (zie ook corridors paragraaf 6.1).

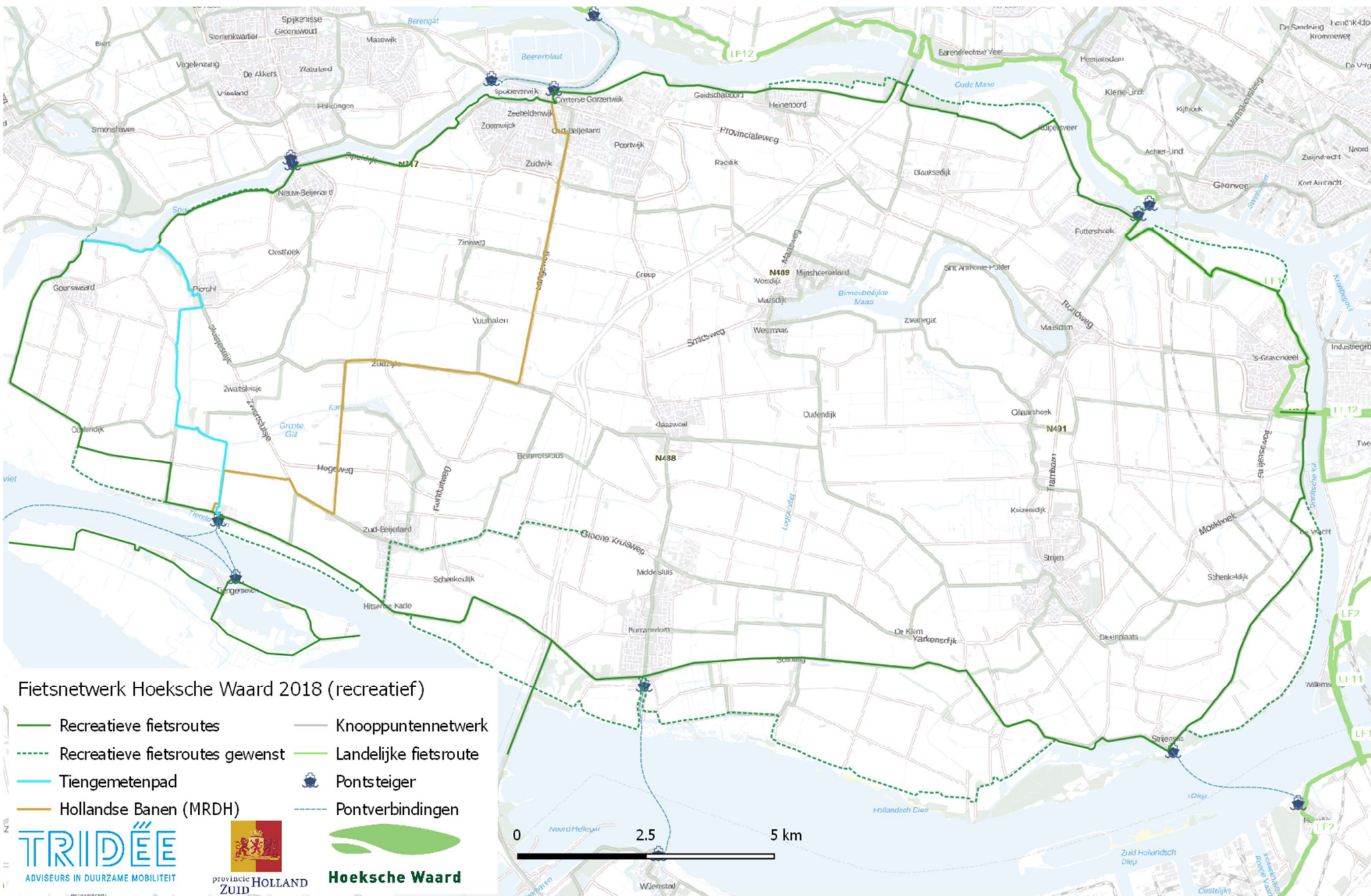

Figuur 3: Kaart met recreatieve fietscorridors (grote versie zie paragraaf 6.2)

Het knooppuntennetwerk kan worden gebruikt om vooraf een recreatieve route te plannen via internet of ter plekke een route samen te stellen met behulp van een van de aanwezige informatieborden en vervolgens de route te gaan fietsen via de knooppuntborden of via een app. Diverse partijen bieden themaroutes via de knooppunten aan. Zo heeft het waterschap twee routes langs de "fleurige agroranden" op de website www.wshd.nl/common/vrije-tijd/fiets--en-wandelroutes.html.

De routes en borden worden beheerd door SOHW in samenwerking met de wegbeheerders (bij projecten of wijzigingen), de Fietsersbond en de Stichting Landelijk Fietsplatform.

Er zijn ook een aantal knelpunten rond de bewegwijzering van het knooppuntennetwerk aangedragen. Deze zijn bekend bij het SOHW en de gemeenten en er vindt overleg plaats over onderhoud en mogelijke wijzigingen.

2.5 Sportieve fietsroute(s)

Wielrenroutes

Naast recreatieve fietsers willen ook sportieve fietsers graag een flink rondje fietsen in de Hoeksche Waard. Vooral voor groepen wielrenners is het wenselijk om een of twee sportieve routes aan te wijzen die ze kunnen volgen, zonder veel hinder te ondervinden van autoverkeer en van andere (recreatieve) fietsers. En zonder op hun beurt andere (recreatieve) fietsers of bewoners tot hinder te zijn. Ook groepen wielrenners zijn van economische waarde voor de regio.

Voor het samenstellen van sportieve routes kan de provincie Zeeland als voorbeeld dienen (zie www.vvvzeeland.nl). Daar heeft ieder eiland zo'n route, vernoemd naar een Zeeuwse wielrenner. Deze routes zijn ongeveer 100 km en lopen vooral over 60 km/u-wegen. De reden daarvoor is dat 60 km/u-wegen relatief rustig zijn qua autoverkeer en voldoende ruimte bieden voor groepen wielrenners om andere fietsers te passeren. Ook kunnen de kaarten in de bijlage worden gebruikt om routes te kiezen die minder conflicten met overige fietsers veroorzaken.

Het lijkt verstandig om naar dit voorbeeld een of twee sportieve fietsroutes samen te stellen en daarbij enkele wielerverenigingen en andere betrokken partijen zoals de horeca uit de Hoeksche Waard te betrekken, de gemeente (n) om knelpunten met bewoners te voorkomen, evenals de VVV voor de promotie van deze routes.

Mountaindijkroutes

Naast de wielrenroutes loopt er een initiatief voor één of meerdere 'mountaindijkroutes' die met de regiopartners verder wordt uitgewerkt. Een overzicht van mountainbike parcours in Nederland is te vinden op mtbroutes.nl. Een route in de Hoeksche Waard ontbreekt nog. Dit zou ook meer jonge bewoners en bezoekers aantrekken en bestaande recreatieve ondernemers de mogelijkheid bieden om het aanbod uit te breiden. Een aandachtspunt voor de verdere uitwerking is de bescherming van primaire waterkeringen, er werd al voorgesteld om de routes ook door bossen en over gorzen, schorren, slikken, ruigtes, rivierkreekruggen etc. te laten verlopen, in overleg met de beheerders.

Elektrische fietsen/scooters/overige

De verkoop en het gebruik van elektrische fietsen is de afgelopen jaren flink toegenomen. Zowel oudere mensen fietsen daardoor vaker en verder, als ook forensen en scholieren (zie diverse onderzoeken op fietsberaad.nl). Dit heeft vooral positieve effecten op de mobiliteit van bewoners en de bereikbaarheid en het toerisme in de Hoeksche Waard, want de actieradius en de frequentie van fietsers neemt toe. Aan de andere kant vergt dit aandacht voor het ontwerp van fietsroutes: in de grotere kernen is er op drukke trajecten meer ruimte nodig voor verschillende snelheden. Op alle routes is meer aandacht nodig voor ruime bochtstralen en voldoende breedte voor veilig passeren. Zie ook kwaliteitseisen paragraaf 3 en snelfietsroutes paragraaf 6.3

3 Kwaliteitseisen voor de fietsnetwerken

Hieronder formuleren we een kader met kwaliteitseisen waaraan alle routes op de fietsnetwerken (utilitair en recreatief) in de toekomst moeten voldoen.

Hiernaast kunnen deze bij variantenafwegingen binnen de corridors worden gebruikt: per corridor kan nader worden onderzocht welke routevariant en bijhorende knelpunten beter haalbaar zijn voor een opwaardering tot het gestelde niveau. Dat is bij voorkeur de kortste route tussen de kernen en bestemmingen, maar het kan in sommige gevallen ook een alternatieve route zijn, die ook niet veel afwijkt van de hemelsbrede lijn (factor 1,3), of uit andere redenen aantrekkelijker is of beduidend makkelijker te realiseren. In de paragraaf 6.1 corridors wordt globaal omschreven welke routes dat zijn en waar de grote knelpunten liggen.

Belangrijk is dat het gaat om kwaliteitseisen voor wegvakken EN kruispunten. Kruispunten worden vaak vergeten of van ondergeschikt belang geacht, terwijl ongeveer de helft van alle ernstige verkeersongevallen met fietsers plaatsvindt op kruispunten.

Met behulp van een dergelijk kader met kwaliteitseisen voor de routes van de fietsnetten kunnen knelpunten gemakkelijker worden geïnventariseerd en eenduidiger worden geclassificeerd.

Uitgangspunten

De basis voor de te stellen kwaliteitseisen aan de fietsroutes vormen uiteraard de richtlijnen die zijn opgenomen in diverse handboeken van CROW, zoals de Ontwerpwijzer Fietsverkeer, het ASVV, het Handboek Wegontwerp en de publicaties over fietsstroken, fietsstraten en fietspaaltjes.

De kwaliteitseisen hebben betrekking op:

- directheid, snelheid, veiligheid, aantrekkelijkheid en comfort;
- zowel wegvakken als kruispunten;
- zowel binnen als buiten de kom.

De eisen moeten ook rekening houden met verschillende gebruikers, zoals mensen op een elektrische fiets, bijv. qua breedte en boogstralen. Dit geldt ook voor recreatieve fietsers².

Met deze uitgangspunten als basis zijn de navolgende eisen opgesteld.

Keuze van fietsvoorziening op wegvakken van fietsroutes

Voor wegvakken zijn er allereerst kwaliteitseisen voor de keuze van het type fietsvoorziening:

- **Wanneer scheiden fietsverkeer** van gemotoriseerd verkeer door een fietsvoorziening, c.q. een fietspad (een- of twee richtingen) of fietsstrook (doorgetrokken streep; suggestiestroken zijn geen adequate fietsvoorziening)?³

² Recreatieve fietsers stellen lagere eisen aan directheid en comfort. De eisen voor utilitaire fietsers zijn daarom ook ruim voldoende voor recreatieve fietsers. Zij kiezen voor andere routes vanwege de beleving, ook al is dat niet de meest directe route.

³ In de nieuwste Ontwerpwijzer Fietsverkeer (CROW 351) wordt de toepassing van suggestiestroken afgeraden. Aanbevolen wordt om te kiezen voor volwaardige fietsstroken (minimaal 170 cm) of voor geen voorziening.

- En onder welke voorwaarden is er geen aparte fietsvoorziening nodig en kunnen fietsers prima samen met auto's worden gemengd?

Voor erftoegangswegen (ETW) gelden de volgende eisen (zie kaart wegencategorieën in bijlage 7.10) :

- **Binnen de bebouwde kom:** geen fietsvoorziening nodig bij minder dan 4.000 motorvoertuigen per etmaal; wel bij meer dan 4.000 mvt./etm. (zie Handboek Wegontwerp, CROW 329);
- **Buiten de bebouwde kom:** geen fietsvoorziening nodig bij minder dan 2.500 mvt./etm; wel bij meer dan 2.500 mvt./etm. (zie Ontwerpwijzer Fietsverkeer, CROW 351).

Fietsers mengen met gemotoriseerd verkeer is niet gewenst op een gebiedsontsluitingsweg (GOW). Vrijliggende fietspaden hebben de voorkeur. Indien daarvoor binnen de kom de ruimte ontbreekt, kunnen bij een GOW met 50km/u desnoods fietsstroken worden aangebracht van bij voorkeur 200-220 cm breed, maar minstens 170 cm breedte. Fietsstroken zijn niet wenselijk bij een GOW 70km/h of hoger. Smallere fietssuggestiestroken zijn nergens gewenst: het zijn geen volwaardige fietsvoorzieningen.

Als een fietsroute op een erftoegangsweg samenvalt met een route voor landbouwverkeer, moet de weg aan de recente CROW richtlijnen of aanbevelingen voldoen, zodat een landbouwvoertuig veilig 2 fietsers kan passeren (dat is in 2018 minstens 550cm breed, zie CROW publicatie en onderzoek Landbouwroutes Hoeksche Waard 2017). Op een drukke fietsroute verdient een vrijliggend fietspad of fietsstroken van de minstens 170 cm breedte (zie meest recente CROW publicatie) de voorkeur.

Keuze kruispuntvoorziening op fietsroutes

Voor kruispunten gelden eveneens specifieke kwaliteitseisen als het gaat om de keuze van het type kruispunt:

- **voor kruispunten tussen ETW's:** gelijkwaardige kruising zonder voorrangregeling; bij een vrijliggend fietspad hetzelfde regiem als de hoofdweg; snelheidsremming met plateau;
- **voor kruispunten met GOW's:** liefst ongelijkvloers of rotonde of verkeerslicht (vri); desnoods voorrangregeling met ontwerpelementen die fietsers bescherming geven, zoals middengeleider, plateau, drempel, e.d.

Deze eisen gelden zowel binnen als buiten de kom.

De inrichtingseisen

De inrichtingseisen voor fietsroutes incl. maatvoering per wegtype zijn te vinden in bijlage 1.1; de kaart van wegtypes is te vinden in bijlage 7.10

4 Knelpunten op het fietsnetwerk

Methode

Voor het bepalen van de knelpunten en suggesties/ontbrekende schakels op het utilitaire en recreatieve fietsnetwerk is gebruik gemaakt van diverse bronnen:

- De fietsknelpunten die zijn opgenomen in het [RVVP \(2015\)](#);
- De knelpunten die zijn geïnventariseerd bij het opstellen van een [concept regionaal fietsnet](#) n.a.v. het RVVP in december 2015 zie kaart in bijlage 7.3;
- De knelpunten tussen fietsers en landbouwverkeer die zijn opgenomen in het onderzoek '[landbouwroutes Hoeksche Waard](#)' van 2017: zie kaart in bijlage 7.6;
- De [kennis van de vertegenwoordigers namens de betrokken partners](#); de knelpunten zijn met geïnventariseerd tijdens een werksessie in mei 2018: zie kaart in bijlage 7.7;
- De [kennis van inwoners van de Hoeksche Waard](#); de knelpunten zijn geïnventariseerd tijdens twee bewonersavonden in Korendijk en in Strijen (mei 2018) en met behulp van de website <https://fietsersbond.verbeterdebuurt.nl>: waarover bewoners via verschillende media door de gemeenten in de Hoeksche Waard zijn geïnformeerd: zie kaart in bijlage 7.8.

Kaart

Op onderstaande overzichtskaart zijn alle knelpunten op het utilitaire en recreatieve hoofdnetwerk vermeld, als ook de ontbrekende schakels en alternatieve routes i.v.m. knelpunten. De tabel van knelpunten staat in de bijlage 7.10. De wegbeheerders beschikken over een uitgebreide tabel met aanvullende informatie voor de opname in de uitvoeringsprogramma's.

Corridors

De knelpunten zijn ruimtelijk geclusterd in zes utilitaire en vijf recreatieve corridors voor de verdere uitwerking van routes en varianten en voor de afstemming met integrale projecten of specifieke ontwikkelingen (zie corridors, paragraaf 6.1). De knelpuntnummers zijn hierop aangepast.

Type knelpunten

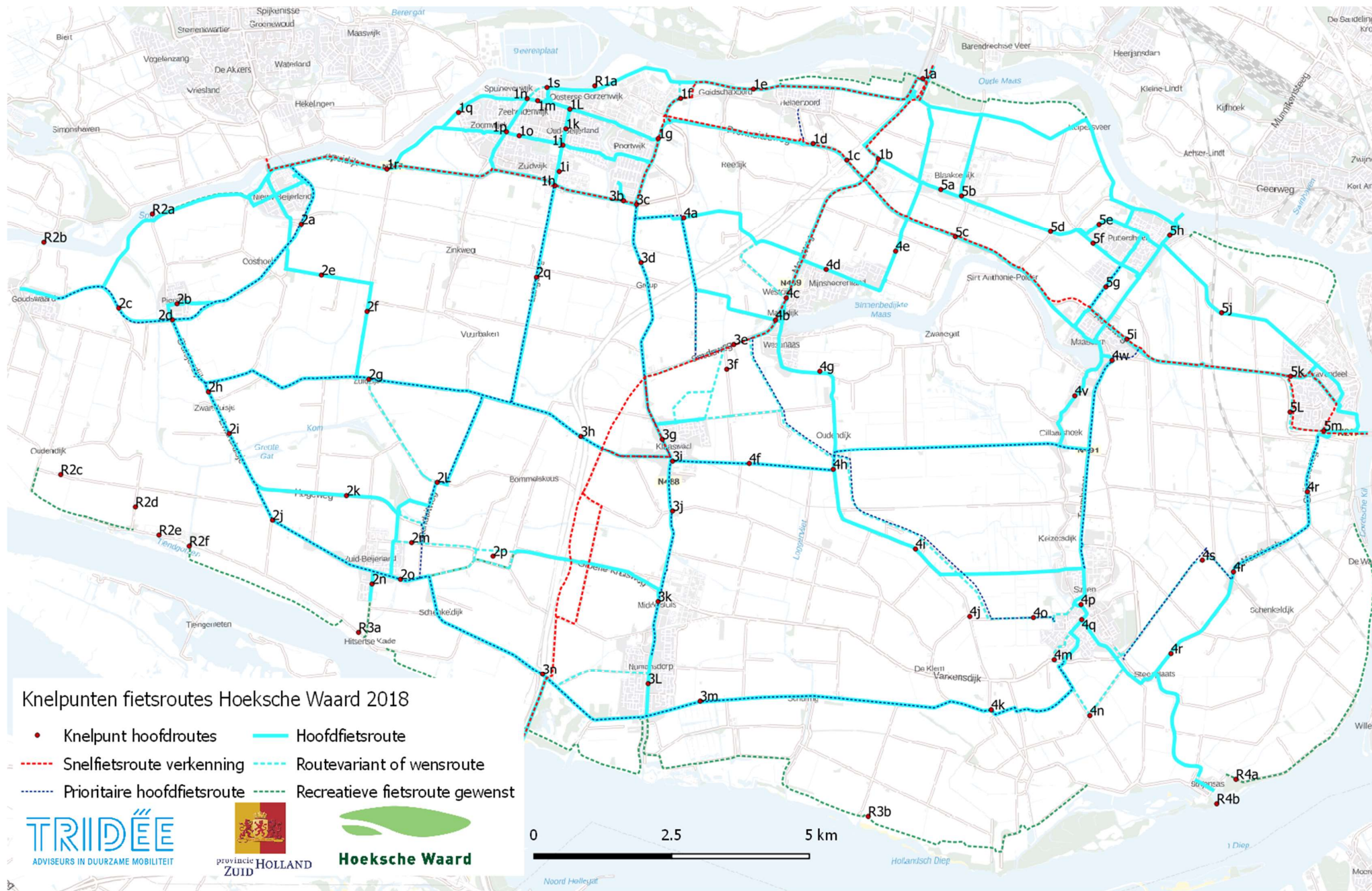
Na de inventarisatie zijn de knelpunten/suggesties in de volgende categorieën onderverdeeld, om deze te kunnen prioriteren of inhoudelijk te verdelen in de uitvoering (zie hoofdstuk 6).

- [Hoge snelheid](#) (veel snelheidsovertredingen of snelheidsverschil en daarmee onveilige situaties met fietsers (objectief/subjectief)
- [Drukke fietsroute](#) (beperkt aantal tellingen, maar inschatting werkgroep)
- [Veel zwaar verkeer](#) (landbouw- en vrachtverkeer)
- [Missing link](#) (ontbrekende schakel in een netwerk; omrijden)
- [Ernst](#) (Onveilig/lastig/onoverzichtelijk/smal voor fietsers)
- [Achterstallig onderhoud](#) (aan weg, aan bordjes)

Deze kunnen na aanleiding van nadere corridoronderzoeken nog worden aangevuld door de categorie: voldoet niet aan de kwaliteitseisen.

Oplossingsrichtingen en kosten

Voor alle knelpunten en wensen op het hoofdnetwerk zijn eerste oplossingsrichtingen uitgewerkt. Deze kunnen in het vervolg, bv. per route of corridor, nader worden uitgewerkt. Om globaal zicht te hebben op de verwachte kosten (in totaal en per corridor) zijn de kosten per oplossingsrichting in drie categorieën aangegeven (<25dvd.; 25-100dvd.; >100dvd.).

5 Fietsketens en verzorgingsplaatsen

5.1 Verbetering van de ketens fiets-OV en auto-fiets

Samen met de betrokken partners is bekeken welke verbeteringen in de keten fiets-OV en auto-fiets er wenselijk zijn, inclusief verbeteringen van pontverbindingen.

Figuur 4: De pont bij Puttershoek

Gewenste overstappunten Park & Ride & Bike

Er zijn twee nader te verkennen locaties langs de A29 voor P&R&B-overstappunten/knooppunten. Hier moeten fietsers, busreizigers en automobilisten uit de Hoeksche Waard gemakkelijk kunnen overstappen op OV of carpool en moeten auto- en OV-reizigers van buiten de Hoeksche Waard gemakkelijk kunnen overstappen op bus of (leen-/deel-)fiets voor het laatste deel van hun reis naar een bestemming in de Hoeksche waard:

- [De noordelijke op- en afritten van de A29](#) nabij Heinenoord, in samenhang met busstation Heinenoord te beschouwen;
- [De zuidelijke op- en afritten van de A29](#) nabij Numansdorp, in samenhang met het R-net busstation Numansdorp te beschouwen en logische verbindingen te onderzoeken. De R-net halte kan niet worden verplaatst naar de afrit (werd onderzocht), daarom is een goede aansluiting en bewegwijzering richting de R-net halte voor auto en fiets te onderzoeken. Ook leen-/ fietsvoorzieningen zijn nader te onderzoeken.

Het bevorderen en promoten van de OV-fiets combinatie kan zowel de A29 als ook de onderliggende wegen ontlasten en daarmee de Hoeksche Waard aantrekkelijker maken voor bewoners en bezoekers.

Mogelijke verbeteringen pontverbindingen

- [Uitbreiding in de spits van de veerdiensten](#) van de bestaande pontverbindingen aan de noordkant richting Spijkenisse, Rotterdam en Barendrecht. Zowel voor werk- en schoolritten als ook voor recreatieve dagtrips;
- [Pontverbinding recreatief Tiengemetepad](#) (onderzoek loopt) via de bestaande pontverbinding bij Nieuw-Beijerland of nieuwe verbinding bij Goudswaard.

N.B. De bewonerswens voor een pontveerverbinding Strijensas-Dordrecht werd eerder door de Provincie Zuid Holland onderzocht, maar door lage prognose van verwachte aantallen reizigers afgewezen.

Een aandachtspunt is de pontcapaciteit, wanneer het fietsgebruik blijft groeien.

Extra fietsparkeervoorzieningen

Voor het bevorderen van meer fiets-OV gebruik zijn extra fietsparkeervoorzieningen nodig bij de volgende bushaltes:

- Julianastraat Strijen;
- Leeuwerikstraat Strijen;
- Busstation Heinenoord;
- Handelsstraat Nieuw-Beijerland.

Een aandachtspunt zijn de stallingsvoorzieningen bij de veerponten, wanneer het fietsgebruik blijft groeien.

Figuur 5: fietsenstalling bushalte Leeuwerikstraat Strijen

Figuur 6: Kaart met verbeteringen fietsketens en voorzieningen

5.2 Voorbereiding tijdelijke sluiting Heinenoordtunnel

In 2023 en 2024 wordt de Heinenoordtunnel A29 tijdelijk afgesloten in beperkte tijdvakken voor onderhoud.⁴ In die tijd zullen alternatieve vervoersmiddelen en -concepten geïntensiveerd worden, zoals pendelbussen P&R&B, meer vervoer over water, omrijroutes.

Aangezien de fietstunnel intact blijft biedt dit project kansen om zowel tijdelijk als ook structureel de fietsinfrastructuur van de Hoeksche Waard naar de Heinenoordtunnel en de (pendel-)bushaltes te verbeteren om het fietsgebruik richting Barendrecht en Rotterdam, of naar het OV te stimuleren. Daarbij liggen op alle fietscorridors kansen voor versnelling van uitwerking, met name op de corridors 1 en 5, maar ook op 3 en 4 (en gebundeld op 6). Zie daarvoor paragraaf 6.1 corridors.

Hiernaast is het in de fase belangrijk dat de veerponten ook in de spijtijden varen en de bushaltes voldoende fietsenstallingen hebben voor forenzen, die de pendeldiensten gebruiken.

⁴ De recente ontwikkelingen en sluitingstijden zijn te vinden op

www.rijkswaterstaat.nl/wegen

5.3 Wenselijke verzorgingsplaatsen voor fietsers

Samen met betrokken partners is ook bekeken waar er verzorgingsplaatsen voor fietsers wenselijk zijn. Gekozen is om deze te koppelen aan de locaties waar de pontveren vertrekken en aan de twee P&R&B-overstappunten: zie kaart hierboven. Een verzorgingsplaats houdt in dat fietsers hier overdekt kunnen uitrusten (zitten op bankjes en aan tafel), naar toilet kunnen gaan, water kunnen tappen en koken (koffie/thee), hun fiets kunnen opladen, eenvoudige reparaties kunnen uitvoeren aan hun fiets en een routekaart kunnen raadplegen met ook aantrekkelijke bestemmingen er op. Hiernaast kan het bevorderen van bedrijvigheid rond deze knooppunten zowel voor sociale veiligheid als ook voor economische ontwikkeling zorgen: van kleine ophaalpunten (pakketophaalpunten/bezorgdiensten) tot aan horeca of andere diensten (BSO, supermarkt to go, ...).

Verder kunnen banken en/of picknicktafels langs drukke recreatieve routes worden geplaatst (op de kaart indicatief op een afstand van rond 1-2km langs het water). De Provincie Zuid Holland heeft op de website van het project 100 banken (<https://goo.gl/CLXMBm>) geïnterviewd waar burgers banken voorstellen. De kaart kan in combinatie met bovenstaande kaart worden gebruikt om extra banken te plaatsen (al dan niet met aanvullend budget). Deze kunnen de huidige "kunst picknick plaatsen"(5 locaties) aanvullen.

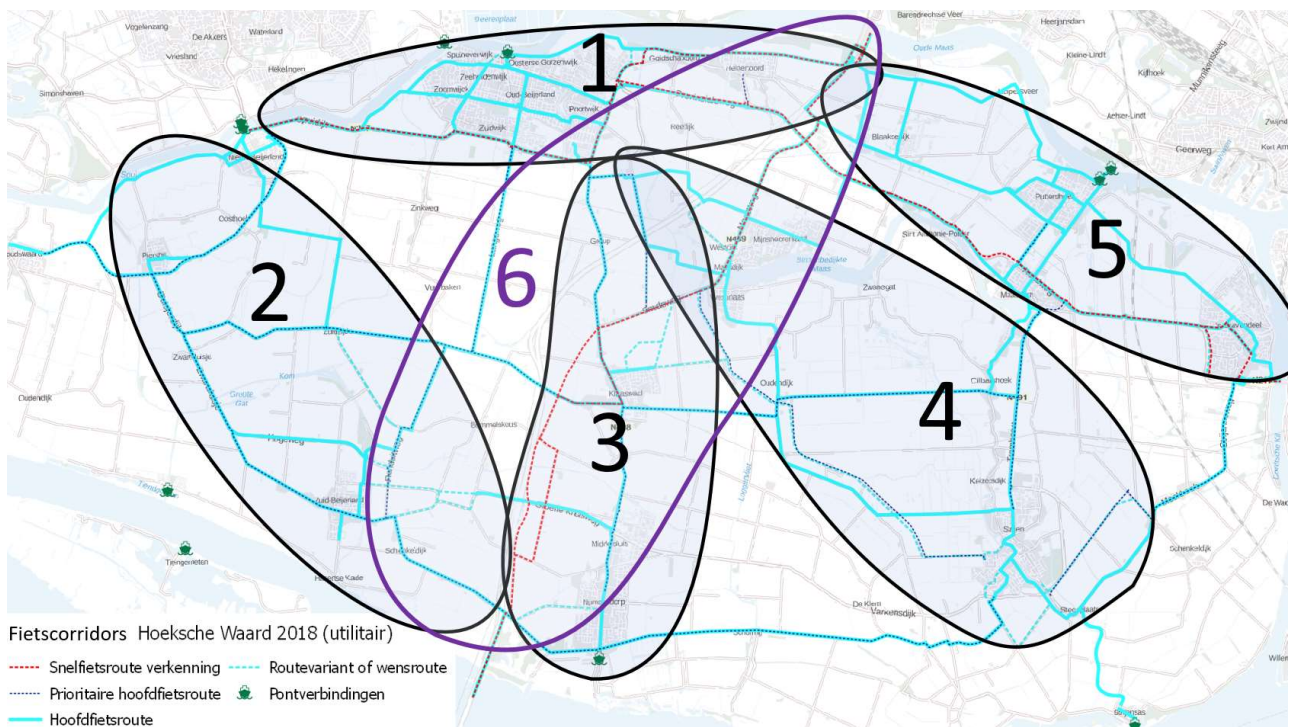
6 Corridors en prioritering knelpunten

6.1 Corridors en opgave

Na de inventarisatie van knelpunten is er voor gekozen om een logische clustering van knelpunten/projecten in corridors uit te werken. Deze aanpak maakt het makkelijker om per corridor - routegevijs - samenhangende keuzes te maken over de beste maatregelen. Hiernaast kan ook de uitvoerende organisatie beter worden ingericht om zorg te dragen voor een volledige route (bv. projectleider per corridor) en kunnen deze beter worden afgestemd op andere ontwikkelingen in het gebied.

Op de kaarten hieronder zijn de corridors ingetekend voor het utilitaire fietsnet en drie pagina's hierna voor het recreatieve netwerk. In de knelpuntentabel zijn de nummers ook gesorteerd op de corridors, behalve corridor 6 (paars) rond de A29, waarvoor eerst een potentieverkenning snelfietsroute moet plaats vinden en die hierna meerdere knelpunten van andere corridors integreert (zie tekst corridor 6).

Utilitaire corridors

Figuur 7: Kaart met utilitaire fietscorridors

Per corridor worden de opgave, aandachtspunten, raakvlakken met andere projecten en de staat van het fietsnetwerk m.b.t. de kwaliteitseisen globaal weergegeven (zie ook kaart vorkstructuur hieronder, paragraaf snelfietsroutes 6.3, en kwaliteitseisen 3:

Corridor 1: Nieuw-Oud-Beijerland-Heinenoordtunnel:

- Verkenning [snelfietsroute Oud-Beijerland-Rotterdam](#) i.s.m. Provincie Zuid Holland (programma snelfietsroutes) en RWS (tijdelijke sluiting Heinenoordtunnel 2023); corridors via Heinenoordtunnel en evt. ook via pont. Daarbij aandacht voor :
 - [variantenafweging of ladderstructuur](#) tussen Oud-Beijerland en de Heinenoordtunnel: de parallelweg N217, de Goidschalxoordsedijk-Dorpstraat-Zomerlandseweg en het Zalmpad (met aansluitingen op de Goidschalxoordsedijk); de ontbrekende schakels bij Heinenoord en bij de haven van Oud Beijerland;
 - [optimalisatie](#) smalle fietspaden noordelijke route en smalle fietsstroken middenroute (Heinenoord).
- Optimale [route langs/door Oud Beijerland](#) richting de zuidelijke dorpen;
- Verkenning [snelfietsroute Dordrecht-Oud-Beijerland-Spijkenisse](#), via pont Nieuw-Beijerland (incl. frequentieverhoging spits) (ook corridor 5 naar Dordrecht);
- Lange termijn: afstemming doorsnijding en vervangende routes [A4-Zuid](#);
- [Verhogen pontfrequentie](#) (spits) Oud-Beijerland-Rhoon (8km korter naar Rotterdam dan via Heinenoordtunnel);
- Uitwerken [overige knelpunten](#) in de corridor in samenhang met bovenstaande routes.

Corridor 2: Piershil-Zuid Beijerland-Numansdorp

- Afstemming met Vorkstructuur deelprojecten [Zwartsluisje en Korteweg/Rondweg](#);
- Onderzoek aanleg [P&R&B locatie tussen afrit A29 en HOV](#) overstappunt en aansluiting fietsroutes;
- Nadere uitwerking [hoogwaardige fietsroute/-s](#) tussen de kernen;
- [Afstemming met recreatieve corridors](#) 2 (Tiengemetepad) en 3 zuidoever route;
- Uitwerken [overige knelpunten](#) in de corridor in samenhang met bovenstaande routes.

Corridor 3: Numansdorp-Klaaswaal-Oud-Beijerland /Rotterdam

- [Op korte termijn](#): samenhang met vorkstructuurproject [randweg Klaaswaal](#) afstemmen (voor-/nadeel van de varianten uit fietsperspectief);
- [Potentieverkenning snelfietsroute Numansdorp/Zuid-Beijerland- Rotterdam](#), zie corridor 6, In samenhang met beleidswens ontlasten A29 (structureel en tijdens sluiting Heinenoordtunnel);
- Nadere uitwerking [hoogwaardige fietsroute/-s](#) tussen de kernen en Oud-Beijerland en de Heinenoordtunnel (scholen en werkgelegenheid);
- Extra aandacht [scholierenroutes](#) 3d, scholierenoversteek Oud Beijerland N217 (3b/c); evt. in samenhang met knelpunten 4a/b/c;
- Uitwerken [overige knelpunten](#) in de corridor in samenhang met bovenstaande routes.

Corridor 4: Strijen-Oud-Beijerland en Strijen Puttershoek/'s-Gravendeel

- Nadere uitwerking [hoogwaardige fietsroute/-s](#) tussen Strijen en Oud-Beijerland via Mijnsheerenland;
- Daarbij afstemming met [vorkstructuur deelproject randweg Klaaswaal](#);
- Verdere uitwerking [alternatieve routes Oudendijk](#) incl. aansluitingen in Strijen Waleweg en Bovenweg. Aansluiting Westmaas in afstemming met randweg Klaaswaal (oostvariant);

- Aandacht **scholierenroute** tussen **Mijnsheerenland** en **Oud-Beijerland** (knelpunten 4 a/b/c);
- Knelpunten **richting Heinenoordtunnel** zowel via Maasdam als ook via Mijnsheerenland;
- Verkenning Strijen-'s-Gravendeel/Dordrecht via **Moricaanseweg** (k.p. 4s)
- Uitwerken knelpunten **richting Numansdorp**;
- Uitwerken **overige knelpunten** in de corridor in samenhang met bovenstaande routes.

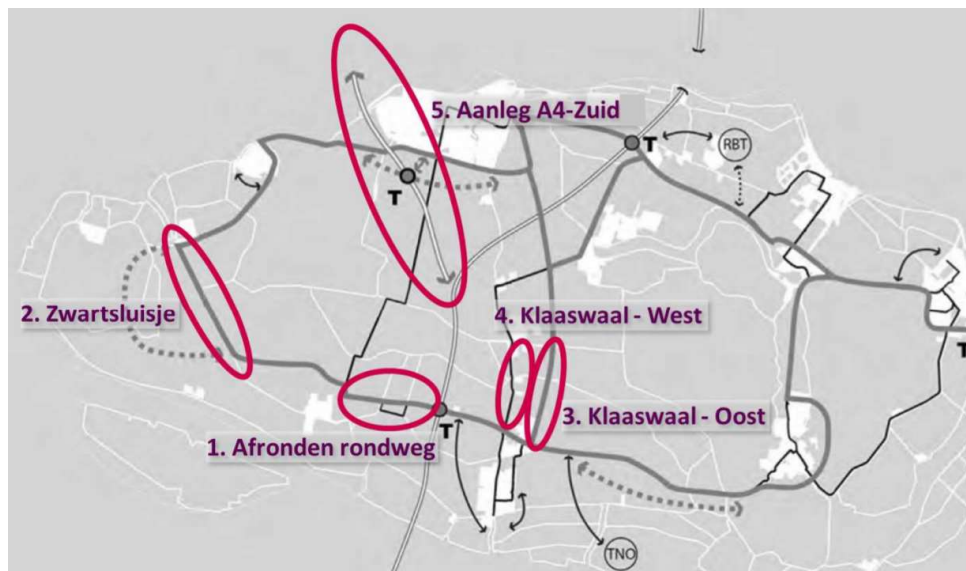
Corridor 5: 's-Gravendeel-Puttershoek-Heinenoordtunnel/Oud-Beijerland

- Verkenning **snelfietsroute Dordrecht-Oud-Beijerland-Spijkenisse** (ook corridor 1) in samenwerking met de Provincie Zuid Holland en Rijkswaterstaat (sluiting Heinenoordtunnel), ook ter ontlasting van de N217;
- Nadere uitwerking **hoogwaardige fietsroute/-s** tussen de kernen en de omliggende gemeenten (ponten en tunnels);
- Nadere uitwerking varianten hoogwaardige fietsroute/-s **tussen Kiltunnel en N217** van/naar Maasdam-Oud-Beijerland (k.p. 5i-m);
- Nadere uitwerking varianten hoogwaardige fietsroute/-s **tussen Puttershoek en Heinenoordtunnel/Oud-Beijerland** (k.p. 5a-f en 1b-d);
- Afstemming met **recreatieve corridor 5** (noordoostoever);
- Uitwerken **overige knelpunten** in de corridor in samenhang met bovenstaande routes.

Corridor 6: te verkennen fietscorridor langs de A29Numansdorp/Zuid-Beijerland- Rotterdam, zie ook corridor 3

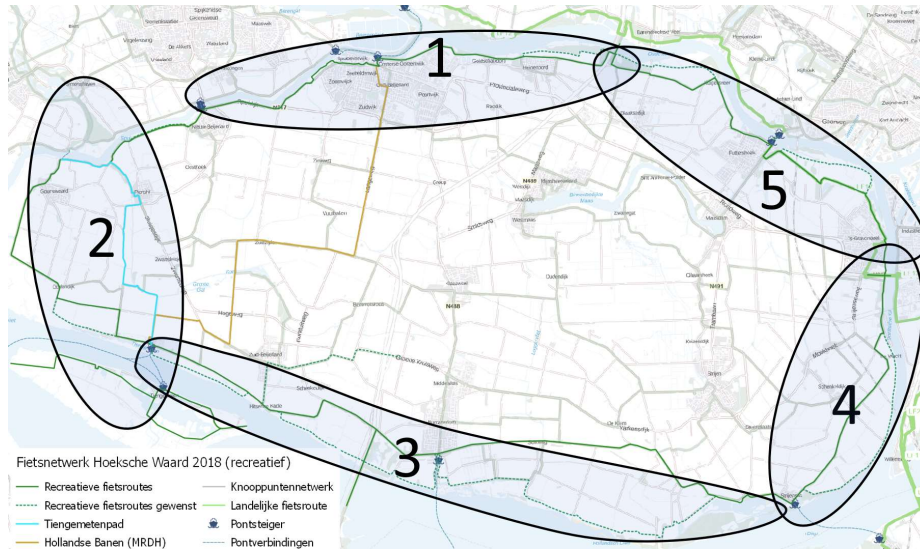
- Potentieverkenning snelfietsroute Numansdorp/Zuid-Beijerland- Rotterdam
- mits geschikt: uitbreiding corridor 3 tot corridor 6 en snelfietsrouteverkenning (evt. ladderstructuur aan beide kanten van de A29 via de kernen). Ter ontlasting van de A29 en onderliggende wegen/kernen.

De mobiliteitsopgave "Vorkstructuur" en de deelprojecten. Deze zijn in de corridoropgave opgenomen.

Figuur 8: Deelprojecten mobiliteitsopgave "Vorkstructuur" (bron: SOHW/Goudappel)

Recreatieve corridors

Figuur 9: corridors recreatieve fietsroutes

Zoals in paragraaf 2.4 'het recreatieve fietsnetwerk' aangegeven, ligt de opgave voor recreatieve routes vooral langs de oevers. Ook hiervoor is een corridorvoorstel gemaakt, zodat de knelpunten en wensen in deelgebieden kunnen worden ingedeeld en ook gekoppeld worden aan (gebieds-) ontwikkelingen zoals het Zuiderstrand of het Tiengemetenpad. De recreatieve knelpunten zijn met een R- voorzien en het nummer van de corridor. De nummering loop op gelijk met de utilitaire corridors waardoor beide in een gebiedsopgave gebundeld kunnen worden. Hieronder worden de aandachtspunten voor de recreatieve fietscorridors omschreven:

Corridor 1: De recreatieve route langs de **noord-westelijke oevers** tussen de Heinenoordtunnel en Goudswaard

- met een aantal uit te werken routedelen en voorzieningen bij de tunnel en de veerponten (zie knelpunten);
- ook recreatieve voorzieningen bij de A29 afrit.

Corridor 2: De recreatieve route **Tiengemetenpad** (en omgeving) in het zuidwesten,

- nieuwe hoogwaardige en **multifunctionele route** tussen Tiengemeten en Nissewaard
- varianten **pontverbinding over het Spui** (lopend project);
- Ook zijn er wensen geuit om de **fietsroutes op Tiengemeten** te verbeteren.

Corridor 3: De route langs het **zuidelijke oever tussen Tiengemeten en Strijensas**

- de ontwikkelingen rond het Zuiderstrand bij Numansdorp;
- de aansluiting op een nieuwe P&R&B bij de afrit A29;
- een aantal ontbrekende schakels langs het water (zie knelpunten).

Corridor 4: De route langs het **zuidoostelijke oever tussen Strijensas en de Kiltunnel**

- verder uit te werken schakels langs het water;
- een nieuw te bewege wijzieren route rond Strijen: Land van Essegew (i.p.v. door Strijen, zie knelpunten).

Corridor 5: De route langs het **noordoostelijke oever tussen de tunnels**

- Verder uit te werken route naar de veerverbinding en de twee tunnels.

6.2 Prioritering knelpunten binnen de corridors

De gemeenten hebben tussen de kernen prioritaire routes gekozen – naast de 2 te onderzoeken snelfietsroutes, die ook prioritair worden uitgewerkt.

Binnen de corridors kunnen de knelpunten verder worden geprioriteerd op onderstaande criteria. Hiernaast worden in sommige corridors nadere variantenonderzoeken uitgevoerd, waarbij ook de kwaliteitseisen per routevariant onder de loop worden genomen. Hierbij kunnen nieuwe knelpunten ontstaan die tot nu toe nog niet waren genoemd (bv. te smalle fietsstroken of -paden, of onderhoud).

Een vaak gebruikte prioriteringsmethode van fietsknelpunten is de volgende:

- De **ernst** van het knelpunt in relatie tot doelen op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid, toerisme e.d.;
- De **mate en snelheid waarmee er een verbetering gerealiseerd** kan worden;
- Het **aantal fietsers** dat er baat bij heeft;
- De verwachte **kosten**.

De tweede en laatste criteria hangen vaak wel samen: als iets snel kan, kost het vaak ook weinig. Dat zijn eigenlijk mogelijke **quick wins**: kleine maatregel, op korte termijn uit te voeren, of meeliften met ander project. Dit is een eerste prioriteringscriterium. We hebben daarvoor een kolom toegevoegd in de knelpuntentabel. Mogelijke quick wins zijn van een kruisje voorzien.

Voor het criterium - aantallen fietsers - ontbreken in de Hoeksche Waard vaak gegevens. Maar de drukste woon-school/werk-routes buiten de bebouwde kom (bubeko) kennen we wel. En binnen de grotere kernen zijn de meeste routes vergelijkbaar druk. Daarom is van het aantal fietsers een tweede prioriteringskolom gemaakt en zijn **knelpunten op drukke routes** van een kruisje voorzien.

Blijft over het eerste criterium: ernst. Op basis van wat we vanuit de inventarisatie weten, is beoordeeld welke knelpunten in de hierboven genoemde 5 categorieën tot de zwaarste behoren in elke categorie, bijv. vanwege onveiligheid of grote omrijafstand of abominabele staat van onderhoud e.d.. Dat is de derde prioriteringskolom waarin de **zwaarste knelpunten** van een kruisje zijn voorzien.

Vervolgens is gekeken welke knelpunten in alle drie kolommen een kruisje hebben gekregen. Deze zijn in de knelpuntentabel van een **groene kleur** voorzien. Dit zijn prioritaire knelpunten.

Aanvullend zijn in overleg met de partners nog een aantal veelgenoemde knelpunten van **een gele kleur** voorzien. Later heeft de gemeente Oud-Beijerland daar nog een knelpunt aan toegevoegd. Dit zijn dat de tweede-orde prioriteiten.

Tot slot hebben de gemeenten en provincie aangegeven prioriteit te willen geven aan de missing links. Alle ontbrekende schakels zijn in de knelpuntentabel van een **oranje kleur** voorzien.

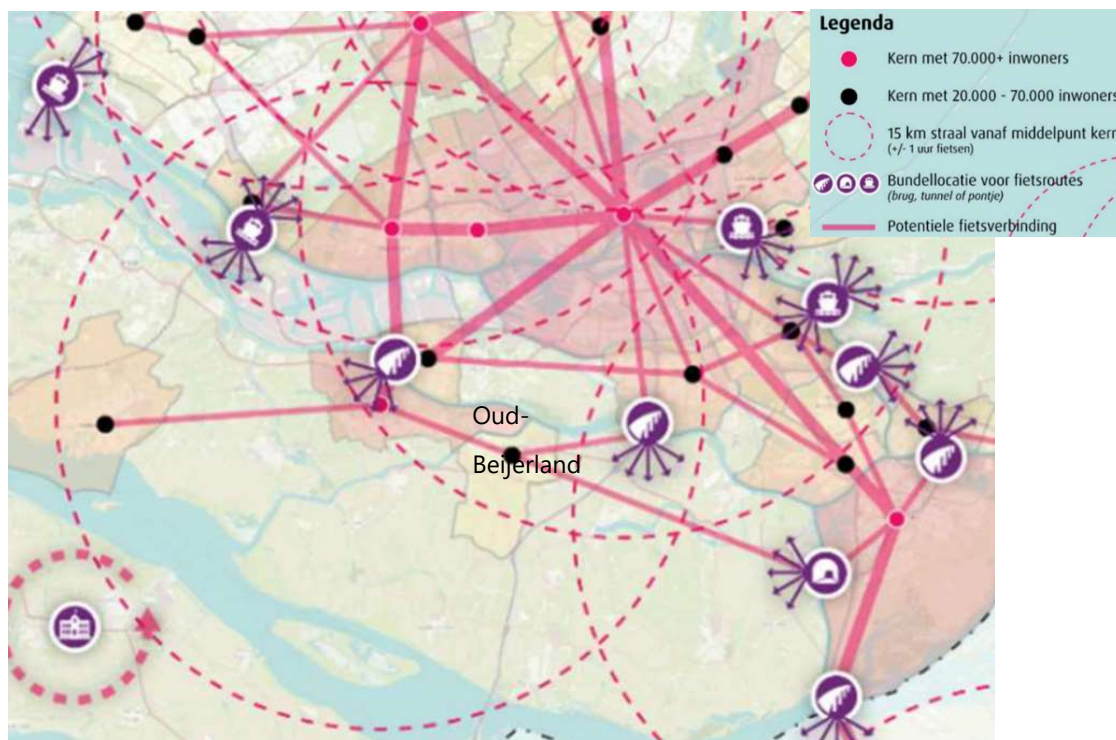
6.3 (Potentiële) snelfietsroutes

In het rapport "Toekomstagenda snelfietsroutes - beeld van het toekomstige netwerk"⁵ heeft de Provincie Zuid Holland lopende en potentiële snelfietsroutes in kaart gebracht, op basis van afstanden, kerngrote en koppeling aan bepaalde thema's. Uit deze systematiek zijn twee (nader te verkennen) snelfietsroutes in de Hoeksche Waard naar voren gekomen: Oud-Beijerland-Rotterdam en Dordrecht-Oud-Beijerland-Spijkenisse (zie kaart hieronder).

De Provincie zal samen met de regio mogelijk (voor-) verkenningen uitvoeren of de routes de potentie hebben om verder uitgewerkt te worden.

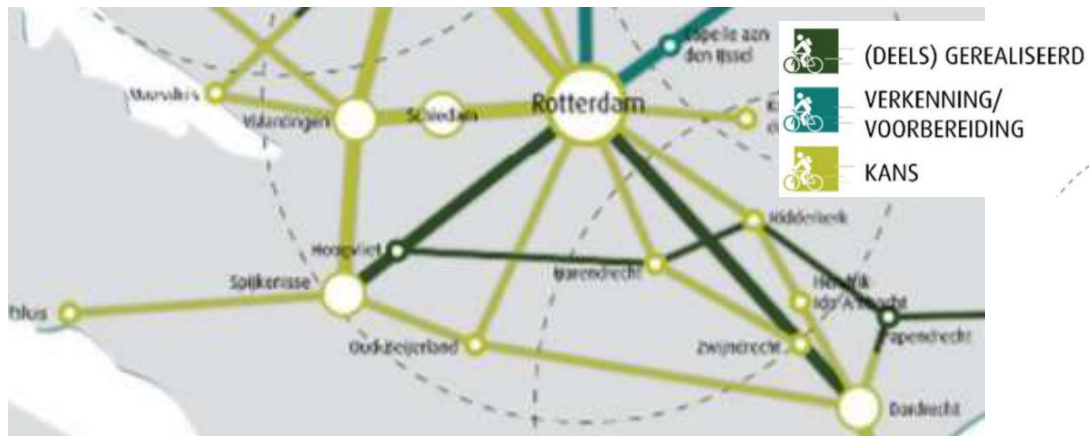
Ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een programma voor snelfietsroutes en zal via de Provincies en Vervoersautoriteiten meewerken aan voorbereiding en aanleg van (potentiele) routes.

Op verzoek van de gemeenten en provincie zou toekomstig ook de corridor Numansdorp/Zuid-Beijerland-Rotterdam verkend moeten worden, om het fietsgebruik rond de A29 te stimuleren. Deze twee kernen zouden weliswaar buiten de gehanteerde kerngrote vallen (8 en 2 dzd. inwoners i.p.v. >20.000 inwoners), maar kunnen ook als hoogwaardige regionale fietsroutes worden uitgewerkt, al dan niet voor het fietsgebruik tijdens de sluiting van de Heinenoordtunnel.

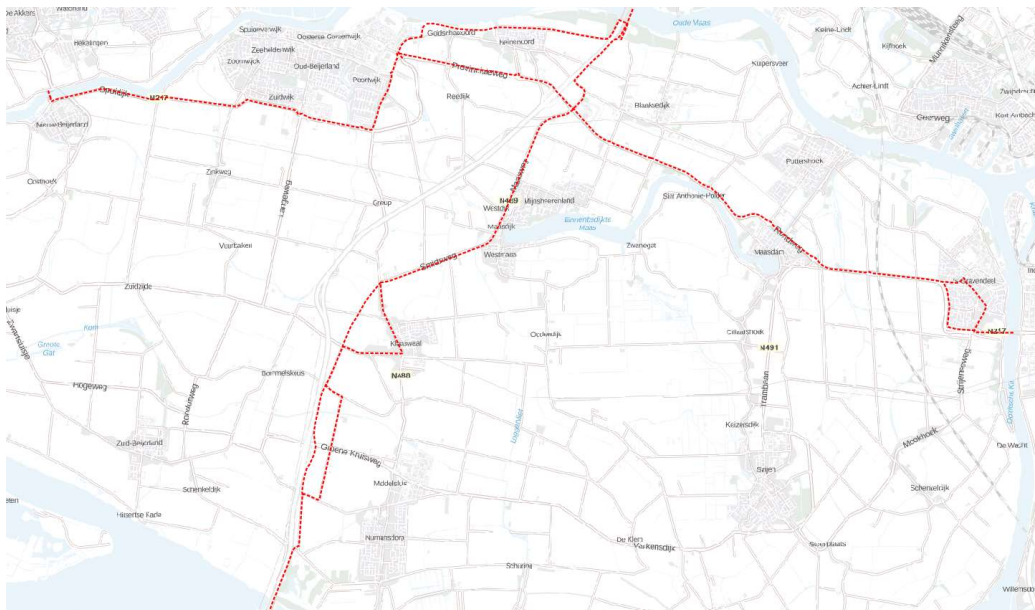

Figuur 10: Kerngrootte en potentiële snelfietsroutes, PZH rapport toekomstagenda snelfietsroutes

⁵ Zie pzh.nl voor de meest recente versie, tijdens het opstellen van dit rapport (8/2018) nog niet definitief vastgesteld.

Figuur 11: Kansrijke snelfietsroutes, PZH rapport toekomstagenda snelfietsroutes

Figuur 12: Te verkennen snelfietsroutes Hoeksche Waard

6.4 Circulair bouwen

De Hoeksche Waard en de provincie Zuid Holland streven een flinke CO2 reductie aan bij aanleg, beheer en onderhoud van fietspaden. Ook veel subsidieverleners stellen steeds hogere eisen op dat gebied, zoals het snelfietsrouteprogramma van Min I&W, waarin projecten met innovatief bouwen (zoals circulair bouwen) meer prioriteit krijgen, zie rijksoverheid.nl of <https://tinyurl.com/y8mpwjfq>. De provincie Zuid Holland streeft in haar eigen fietsplan naar meetbare effecten: 30% CO2 reductie bij aanleg, beheer en onderhoud van fietspaden. Dit moet worden opgenomen bij de aanbesteding van eigen en subsidieprojecten en er is ruimte voor pilots.

De laatste jaren worden innovaties getest die hieraan kunnen bijdragen, zoals hergebruik van materiaal of verharding van snelgroeiend olifantengras (grasfalt/grasbeton, voorbeeld Zevenaar: kijk voor meer informatie op fietsberaad.nl, op <https://tinyurl.com/ycnpswkv> of op circulairbouwen.org. Ook andere regio's voeren de ambities op, zoals het 'fietspad van de toekomst' van de provincie Utrecht <https://www.provincie-utrecht.nl/@332329/fietspad-toekomst-langs-n255/>

7 Bijlage

7.1 Inrichtingseisen fietsvoorzieningen op fietsroutes

De inrichtingseisen zijn gebaseerd op de meest recente CROW richtlijnen. In 2018 zijn dat de volgende:

De éénrichtingsfietspaden van het fietsroutenet moeten zowel binnen als buiten de kom minstens 200 cm breed zijn en tweerichtingsfietspaden minstens 300 cm breed.

Fietsstroken moeten zowel binnen als buiten de kom bij voorkeur 200-220 cm breed zijn, maar minstens 170 cm. Smallere fietssuggestiestroken zijn geen volwaardige fietsvoorziening.

Bij menging op een ETW moet deze minstens 450 cm breed zijn (zodat een auto twee fietsers veilig kan passeren) en liefst niet breder dan 550 cm (om de passeersnelheid te beperken).

Naast de breedte-eisen zijn er een aantal aanvullende inrichtingseisen waaraan de fietsroutes moeten voldoen om de gewenste kwaliteit te waarborgen.

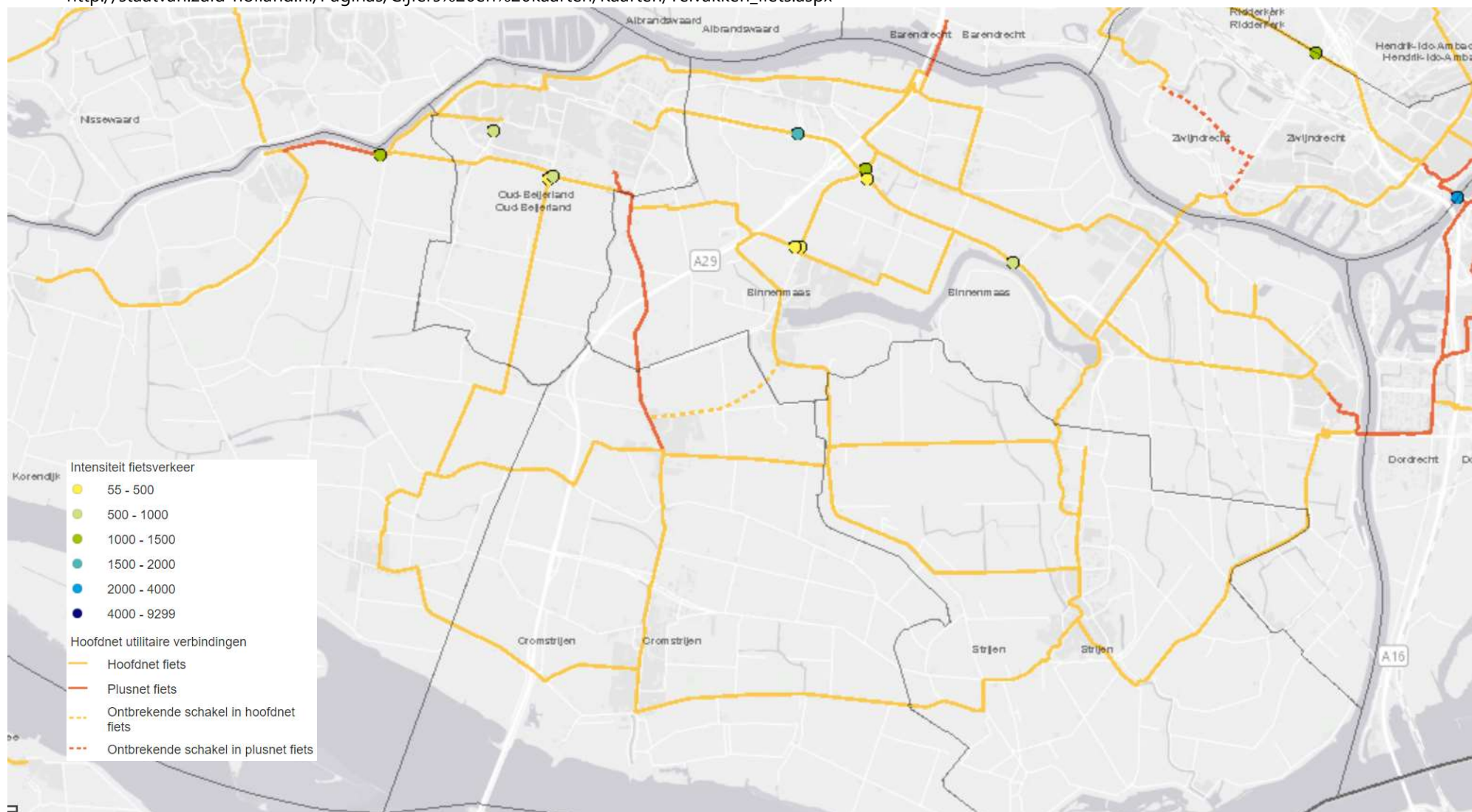
Verharding		gesloten excl 30 km/uur wegen
Hellingspercentage		< 4% (in geval van korte helling mag dit iets hoger zijn)
Boogstralen		> 4 meter
Verlichting		Ja
Asmarkering tweerichtingenpaden		Ja
Kantmarkering		ja
Bermen		geen niveauverschil met verharding
Obstakelvrije zone	incidentele obstakels (bv. lantaarnpalen)	> 0,30 m
	gesloten obstakels	> 0,60 m
Afstand bermsloten		> 0,60 m
Paaltjes		uiterst minimaal; perfect verlicht en ingeleid; egaal verzonken
Bewegwijzering		ja
Gladheidbestrijding		prioritair
Beheer en onderhoud		vlak asfalt in goede staat van onderhoud

Voor de inrichting van provinciale wegen gelden de meest recente inrichtingseisen van de Provincie Zuid Holland (concept handboek 5.0, afdeling DBI). Daarin zijn de breedtes gekoppeld aan de intensiteit.

7.2 Het provinciale utilitaire fietsnet

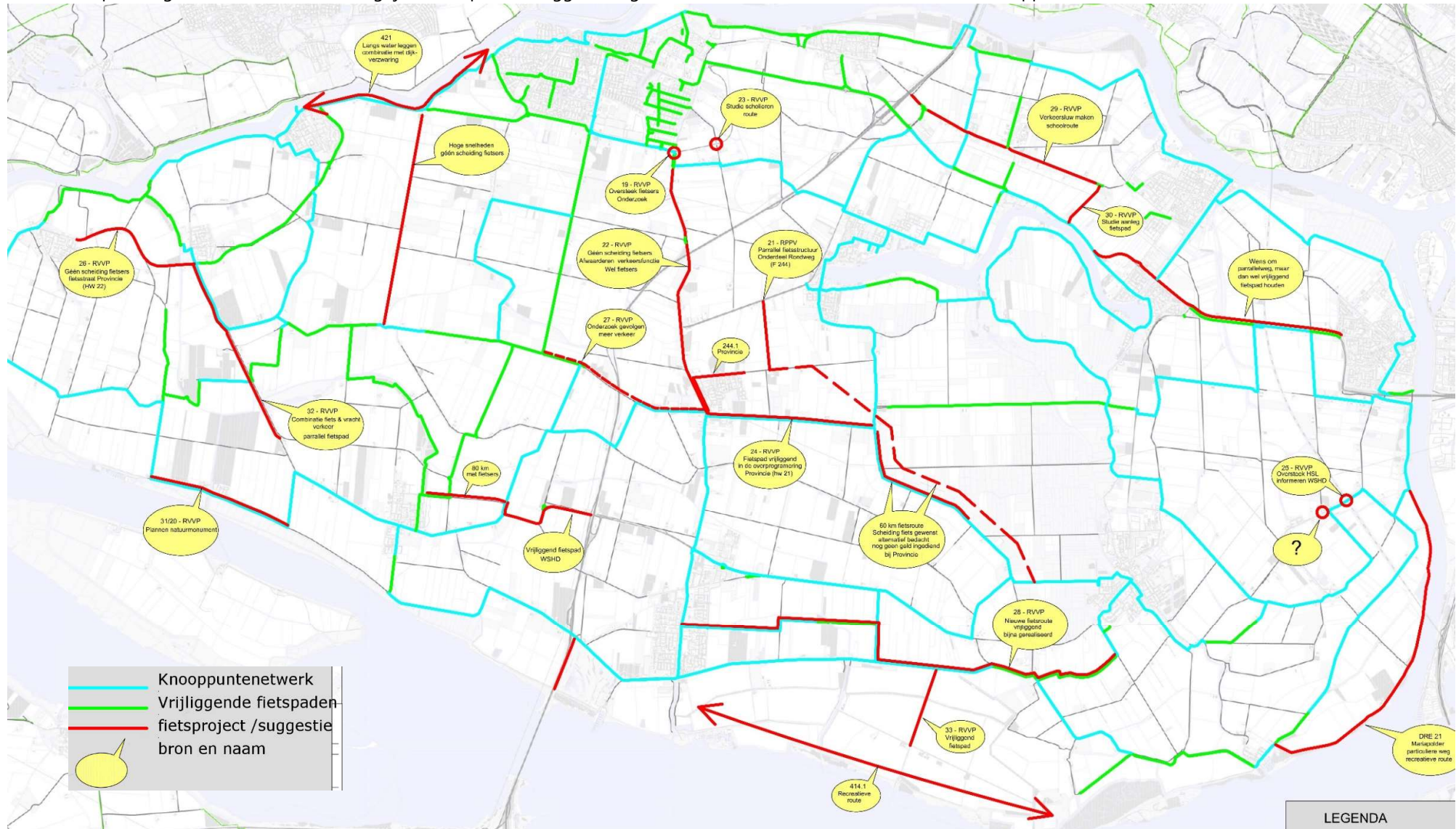
Kaart met het provinciale fietsnet, zoals vastgelegd in het provinciale Fietsplan 2016-2025 "Samen verder Fietsen"

http://staatvan.zuid-holland.nl/Paginas/Cijfers%20en%20kaarten/Kaarten/Telvakken_fiets.aspx

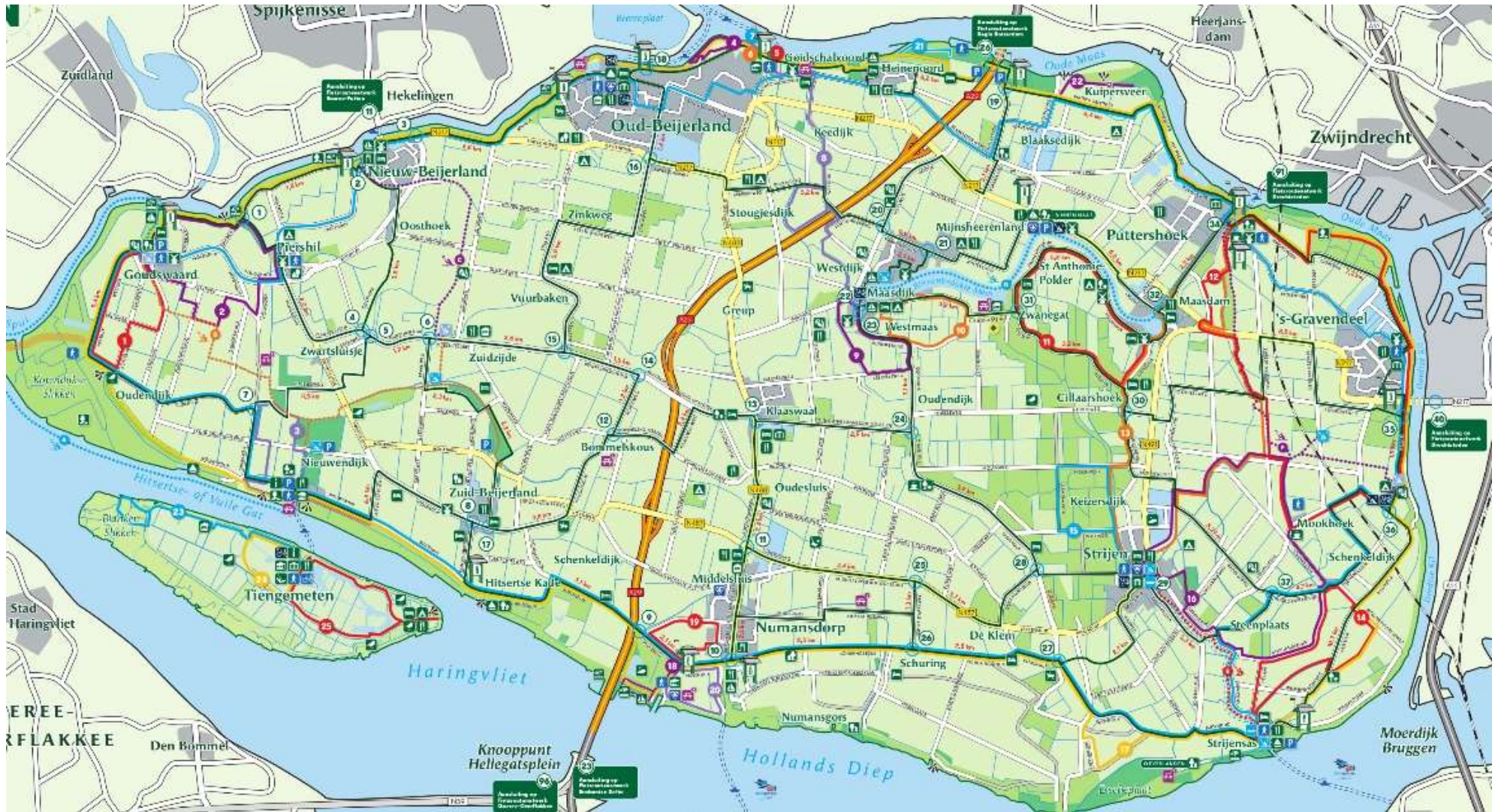
7.3 Concept regionale fietsprojecten 2015

Kaart met het concept van regionale fietsprojecten die in december 2015 regionaal is besproken maar niet verder uitgewerkt. Daarop zijn de vrijliggende fietspaden (groen) te zien en de belangrijkste knelpunten/suggesties (grotendeels RVVP, rood) en het recreatieve knooppuntennetwerk (blauw)

7.4 Kaart met het recreatieve knooppuntennetwerk

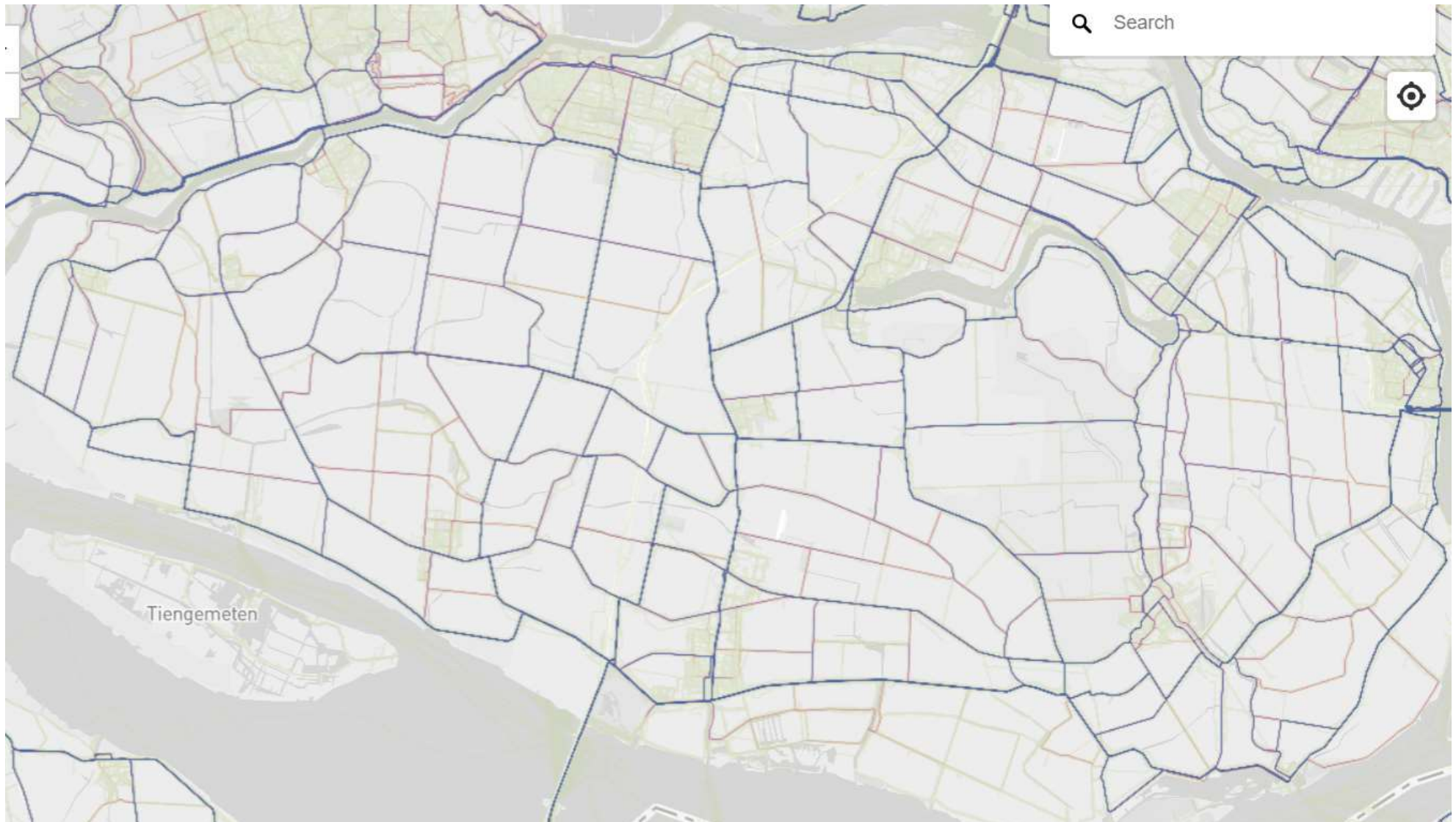
Kaart met het recreatieve knooppuntennetwerk (groen) van de VVV of de kaart "Eropuit in nationaal landschap Hoeksche Waard":

7.5 Heatmap (veel gebruikte routes) van Strava (sportieve route app)

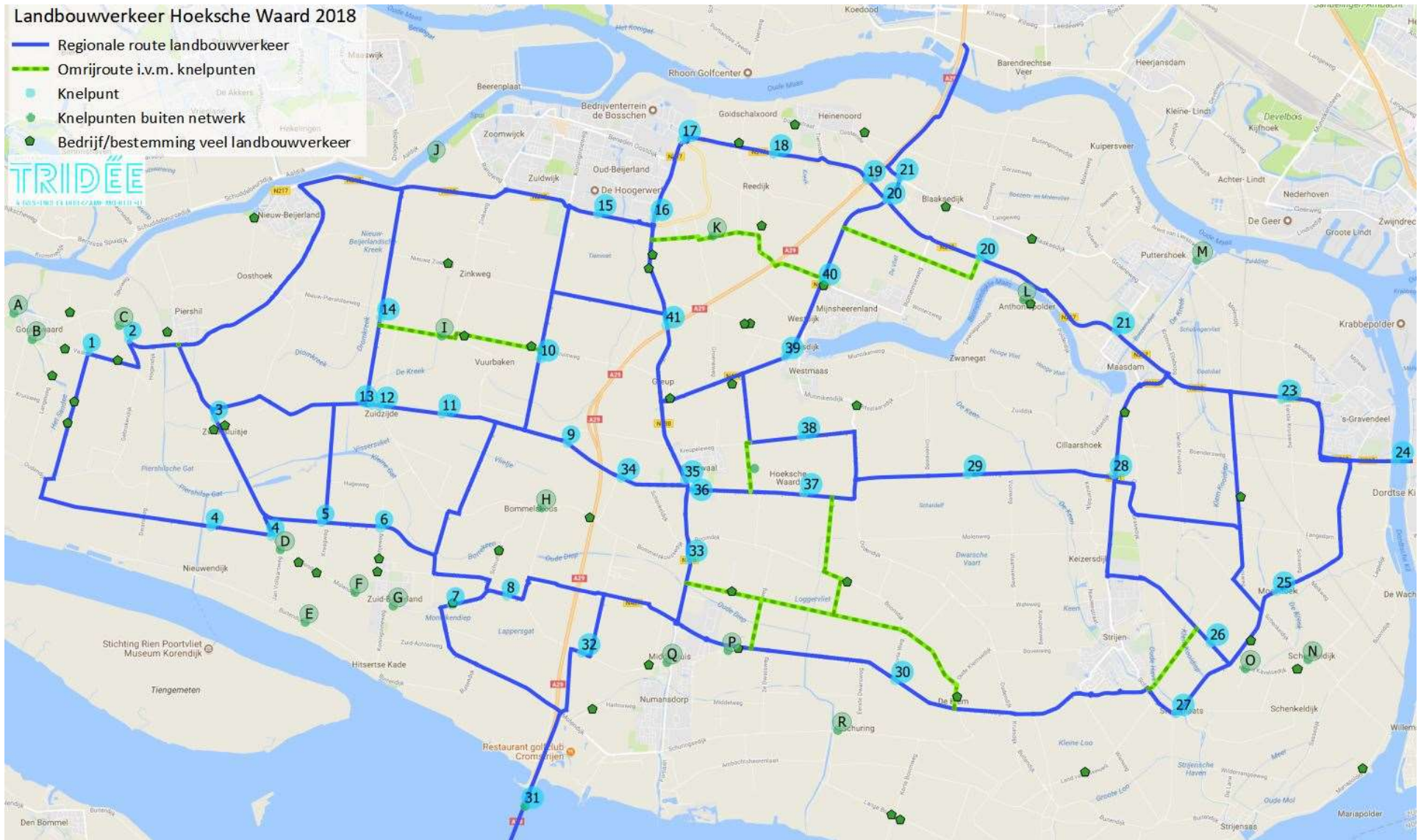
www.strava.com/heatmap#11.74/4.36739/51.76559/gray/ride ; gebruikt door fietsers die hun routes en km. bijhouden)

(blauw: drukke routes, rood/geel minder drukke routes)

7.6 Knelpunten fietsers en landbouwverkeer

Kaart met landbouwroutes en knelpunten in het onderzoek 'landbouwroutes Hoeksche Waard' van 2017. Landbouwknelpunten met fietsers: 8,18,19,21,37,41

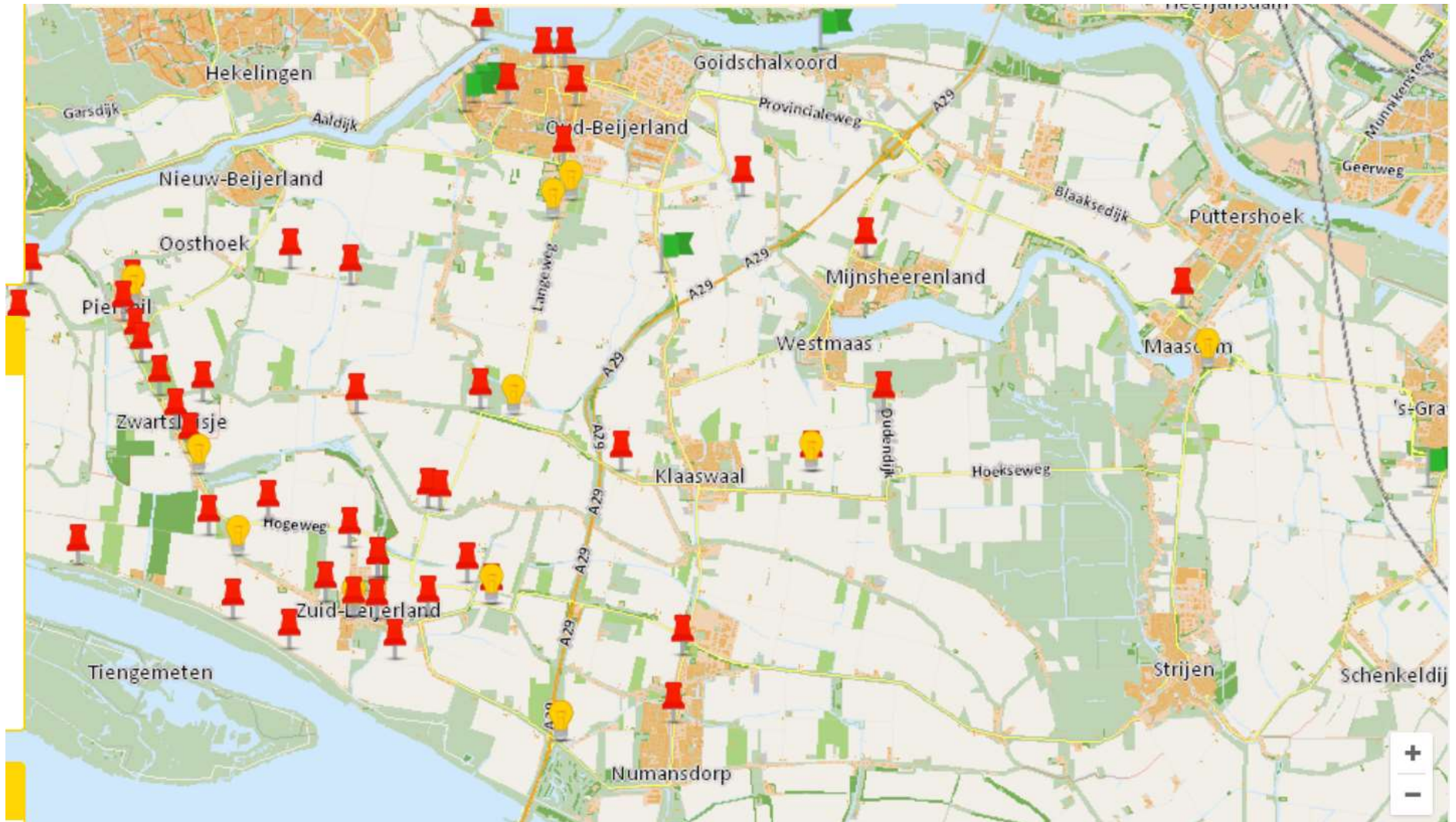
7.7 Knelpunten aangedragen in werksessie met partners

Kaart met netwerk en knelpunten, genoemd tijdens een werksessie in mei 2018 met vertegenwoordigers namens de betrokken partners

7.8 Knelpunten aangedragen door bewoners

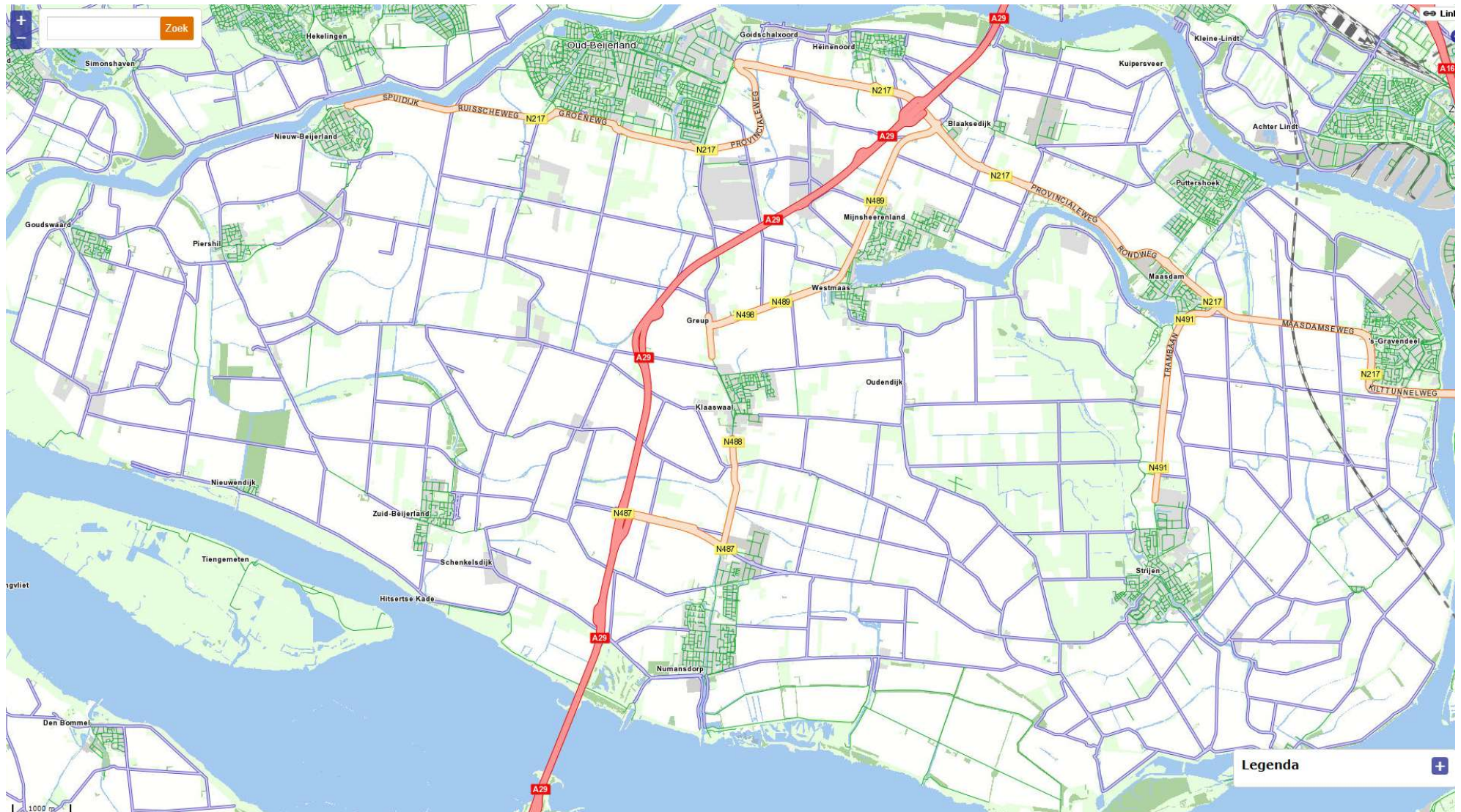
Kaart met knelpunten van bewoners die zijn geïnventariseerd via de website van de Fietzersbond <https://fietzersbond.verbeterdebuurt.nl>:

7.9 Wegenkaart met onderscheid naar wegbeheerder

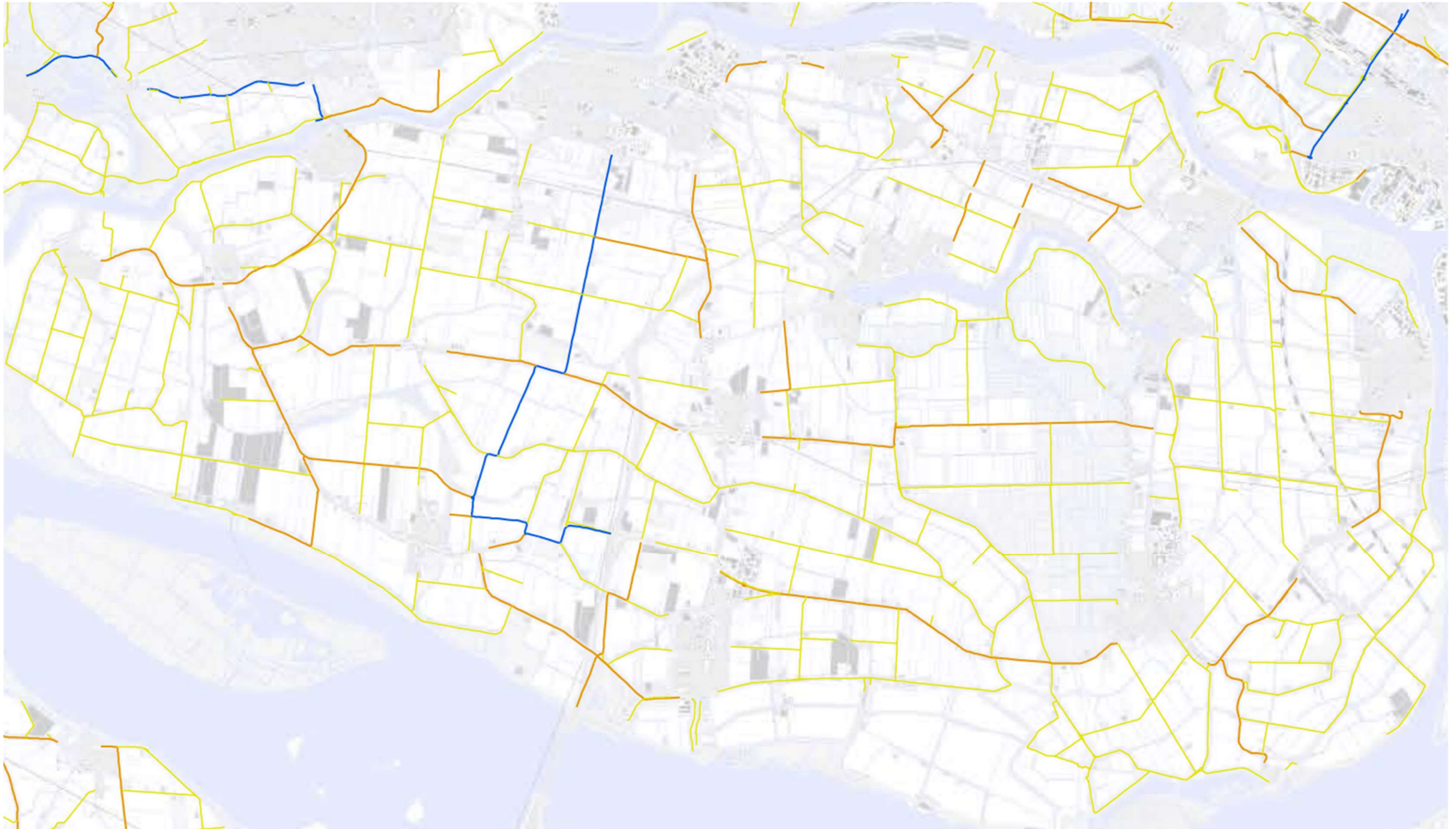
Kaart met de wegen in de Hoeksche Waard onderscheiden naar wegbeheerder (<https://www.rijkswaterstaat.nl/kaarten/wegbeheerders.aspx>)

groen=gemeente, blauw=waterschap HD, oranje=Provincie ZH, rood=Rijkswaterstaat

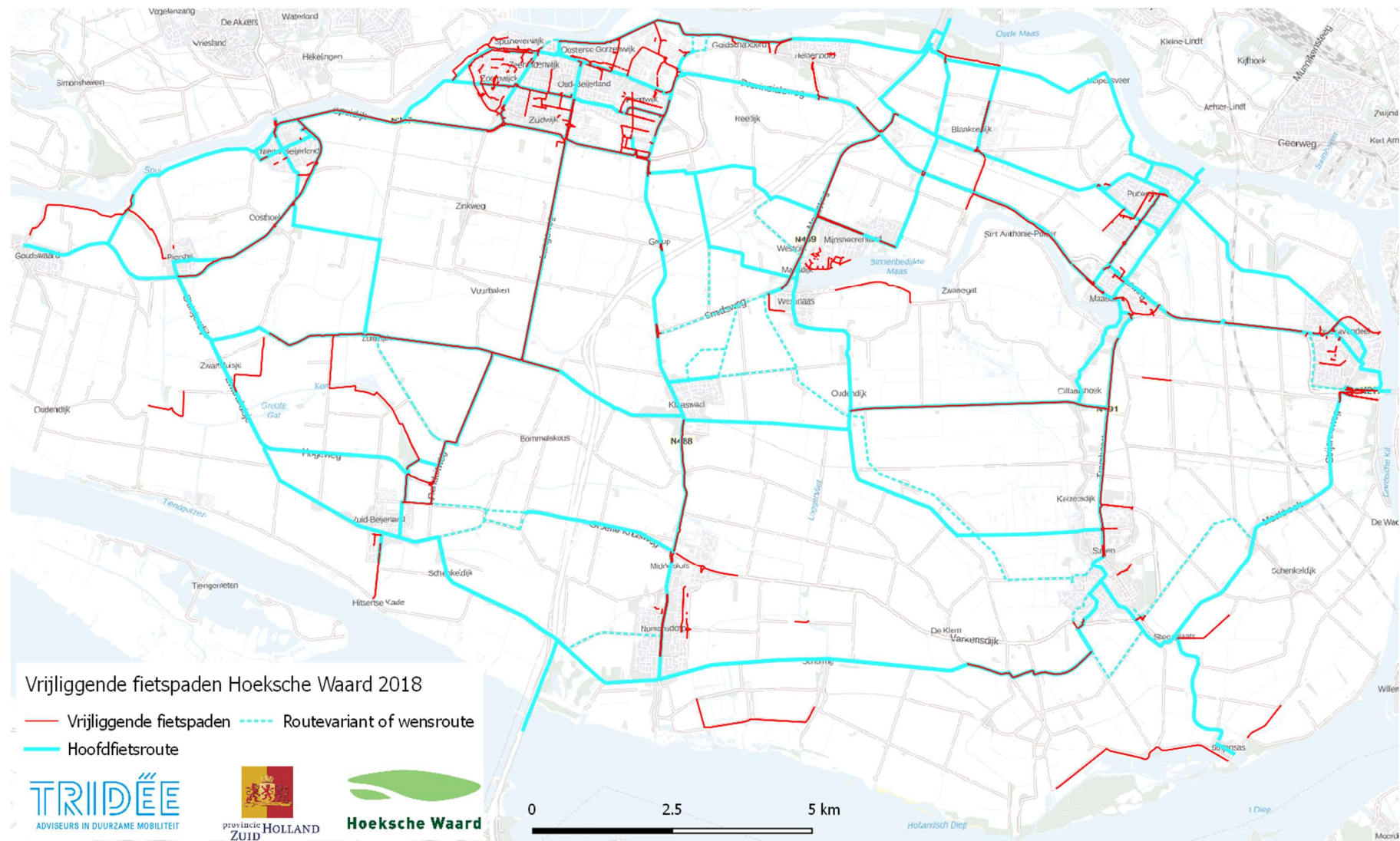

7.10 Wegencategorieën Waterschap Hollandse Delta

Gebiedsontsluitingsweg 1: lichtblauw; gebiedsontsluitingsweg 2: donkerblauw; Erftoegangsweg 1: oranje; Erftoegangsweg 2: geel (zie wshd.nl)

7.11 Vrijliggende fietspaden

7.12 Knelpuntentabel (op hoofdroutes en wensroutes)

Nr.	Plaats	Locatie	Knelpunt	Prior. /snelf route	Ernst	Quicks wins	Drukke route	1 ^e suggestie (nader te onderzoeken)
1a	Heinenoord	Zalmpad (boven H. tunnel)	Fietspad wordt smal t.h.v. trap bedieningsgebouw; verlichting schars; uitzichtspunt (bank) ontbreekt	x		(x)	x	Verlichting en bank plaatsen, verhouding fietsers en voetgangers te onderzoeken en evt. breedte aanpassen (niet bekend)
1b	Heinenoord	Reedijk - Blaaksedijk West	Gevaarlijke bocht voor fietsers, omdat de fietsstrook in de bocht begint, waar brede landbouwverkeer de bocht ruim moeten nemen.	x	x		x	fietspad verlengen; afweging 2 richting fietspad noordzijde vs. Plateau en snelheidsverlanging
1c	Heinenoord	Viaduct A29 met N217	Landbouwverkeer op fietspad met veel fietsers, te smal.	x	x		x	variantenonderzoek: a) verbreden waar mogelijk (helling) en borden op de brug (passeerverbod LBV), b) herindeling brugdek (bij herbestrating of eerder), versmalling middenband of opheffen/combineren zuidel.rijstrook
1d	Heinenoord	N217 (Provincialeweg) parallelweg	T.h.v. de steile drempels ontstaan onveilige situaties met fietsers (veel scholieren/forensen/racefietsers) die het landbouwverkeer deels inhalen of krap achter de voertuigen rijden (uit de wind).	x	x	(x)	x	evt. vlakkere drempels; afweging snelheid vs. inhalen LBV (afhankelijk intensiteit en snelheid overig verkeer)
1e	Heinenoord	Zalmpad	Wordt ook gebruikt als hondenuitlaatplaats. Loslopende honden en fietsers samen is gevaarlijk	x		(x)	x	evt. schelpenpad voetgangers en rood asfalt bij onderhoud. Hoe groot is het probleem?
1f	Oud-Beijerland	Goidschalxoordsedijk - verbinding met Zalmpad	ontbreekt; te onderzoeken verbinding	x		(x)	x	te onderzoeken varianten. Evt. kleine aansluiting zijwegen, evt. fietsbrug en aankoop grond
1h	Oud-Beijerland	Rotonde Langeweg- N217 (Kwakscheweg)	Fietsers hebben geen voorrang, druk (lastig oversteken), slecht te zien vanuit zuid (heg Groeneweg)	x	x	x	x	Geen voorrang op GOW. Evtl langer aanrijstuk fietspad van noord naar zuid (over N217)
1i	Oud-Beijerland	Rotonde Maseratilaan	Fietser heeft voorrang maar auto's rijden regelmatig door		x	x	x	2-richting fietspad voorrang borden (evt. geel) ophangen; evt. langere aanrijstuk fietspad Langeweg (N naar zuid, erg kort)
1j	Oud-Beijerland	Kruising Koninginneweg- Croonenburgh	Slechte fietsoversteek 2 richtingen, donker (bomen), voorrang onduidelijk		x		x	evt. plateau en fietsoversteek aan twee kanten van het kruispunt
1k	Oud-Beijerland	Koninginneweg	Slecht wegdek voor fietsers, tegels en betonstenen (kruisp)				x	rood asfalt bij herbestrating (hoofdroute), ook kruispunten
1l	Oud-Beijerland	Kruising Beneden Oostdijk- Koninginneweg	Gevaarlijke oversteek in bocht, fietser niet goed te zien, voorrang onduidelijk, hoge snelheid		x		x	snelheidsverlagende maatregelen, betere zicht fietser (heg), evt. plateau en voorrang
1m	Oud-Beijerland	Kruising Beneden Molendijk-Nobelstraat	Gevaarlijke kruising: slecht zicht op verkeer van rechts		x	x	x	markering of lichte drempel Nobelstraat
1n	Oud-Beijerland	Kruising Spuiouwerweg- (Beneden) Molendijk	Gevaarlijke oversteek voor fietsers vanaf fietspad, er wordt hard gereden		x		x	oversteek ligt te ver weg van zuidel. rotonde om voorrang te herkennen. Evt. 2 oversteken dicht bij de rotondes
1o	Oud-Beijerland	W. van Vlietstraat- Mariniersweg	Onveilige oversteek fietsers, voetgangers naar winkelcentrum				x	evt. fietsoversteek aan beide kanten naast zebra (i.p.v. 2 richtingen)
1p	Oud-Beijerland	Kruising Zinkweg - W. van Vlietstraat	Auto's verlenen geen voorrang aan overstekende fietser				x	rotonde? (tot die tijd gele borden)
1q	Oud-Beijerland	Randweg-Spuidijk	gevaarlijke kruising (fietsers moeten oversteken)		x		x	variantenafweging: fietspad naar 1 kant verplaatsen met middeneiland; plateau en snelheid verlagen; kruispunt versmallen (rechts in/ rechts uit voor autos)
1r	Nieuw-Beijerland	Spuidijk, Ruisscheweg, Groeneweg (N217)	Fietspad en scheiding tussen N217 is te smal. Wind/verlichting/uitstekende/uitwijkende voertuigen.	x	x		x	te onderzoeken varianten: scheiding, berm aan de zuidkant weg verbreden, fietspad verleggen/verbreden
1s	Oud-Beijerland	Haven Rhooonsveer	brug over haventje ontbreekt, omfietsen door winkelcentrum		x		x	varianten brug. ook ontlasten centrumroute Ooststraat/-dijk
2a	Nieuw-Beijerland	Buitenom / Schoutstraat	Rare knik maken en terugsteken om linksaf te gaan naar Schoutstraat	x		x		linksaf eilandje verwijderen/overrijdbaar maken
2b	Piershil	Voorstraat	Vieze verkeersborden. Onveilig gevoel, ontbrekende voorziening. Bankje en prullenbak ontbreken			x		in overleg met gemeente specificeren
2c	Piershil/Goedswaard	Steegeisdijk/Molendijk	Onveilig gevoel, smalle stroken, hardrijdend verkeer (bewoners, landbouwvoertuigen)	x	x		x	brede rode fietsstroken, snelheidsremmende maatregelen, bermverharding voor uitwijken landbouwvoertuigen
2d	Piershil	Kruising Buitenom-Sluisjesdijk	Slecht zicht voor fietser door apart stukje fietspad. Fietser heeft geen voorrang terwijl dit op de rest van Buitenom wel is. Er wordt hard gereden op het kruispunt, erg groot.	x	x		x	kruispunt versmallen, fietspad dichter bij Buitenom brengen en in de voorrang. Evt. plateau met zebra voor snelheid buitenom.
2e	Nieuw-Beijerland	Nieuw-Piershilseweg	Er wordt veel te hard gereden, fietsstroken versleten		x	(x)		zie Langeweg N.Beijerl.

2f	N.-Beijerland	Nieuwbeijerlandse Langeweg	Onveilig gevoel, fietsstroken versleten. Veel hardrijdend sluipverkeer naar pont Hekelingen/Spijkenisse. Geen snelheidsbesperkende maatregelen of handhaving.	x	x	(x)	redel. weinig fietsverkeer maar op het zuidelijke deel hoofdroute. Daar bredere fietsstroken rood + snelheidsbeperking
2g	Nieuw-Beijerland	Zuidzijdsedijk / Noorddijk	Fietsers op Beijerlandsedijk hebben geen voorrang bij kruising met Noorddijk, onoverzichtelijke situatie	x			geen stroken ivm. Rechts voorrang (snelheid reduceren). Te onderzoeken
2h	Piershil	Sluisjesdijk/Zwartsluisje	Hardrijdend verkeer, weinig ruimte voor fietsers, parkeren op de weg en uitwijkend verkeer, vracht-/landbouwverkeer, smalle berm of bomen/gebouwen	x	x		Integrale afweging varianten snelheidsremmende maatregelen, bredere stroken, parkeren verder uit de weg, evt. 30km in de kom. i.s.m. verbeteren westelijke fietsroute Hogendijk
2i	Zuid-Beijerland	Kruising Zwartsluisje-Sluisjesweg	Gevaarlijke oversteek van Zwartsluisje	x	x	x	naast bord ook snelheidsremmende maatregel
2j	Zuid-Beijerland	Jan Vollaardsdijk-Molendijk	Gevaarlijke oversteek op drukke knooppuntroute naar Tiengemeten. Onveilig gevoel, ontbrekende voorziening Jan Vollaardsdijk	x	x	x	rood asfalt fietsstroken kruispunt en snelheidsremmende maatregelen, evt. versmallen (overrijdbaar voor LBV)
2k	Zuid-Beijerland	Hogeweg (- Lange Eendrachtsweg)	Druk met hardrijdend verkeer. Onveilig gevoel, smalle stroken		x		brede rode fietsstroken, snelheidsremmende maatregelen, bermverharding voor uitwijken landbouwvoertuigen. I.s.m. integraal onderzoek vorkstructuur
2L	Zuid-Beijerland	Noorddijk / Klein Zuidbeijerlandseweg	Fietser wordt totaal niet beschermd door bv. het verkeersbord overstekende fietsers en snelheidsverlaging. Versmalling voor snelverkeer is te smal, gevaarlijk voor fietsers	x	x		weinig fietsers richting Bommelskous, maar bij herbestrating veiliger oversteek met snelheidsremmende maatregel
2m	Zuid-Beijerland	Noord-Achtenweg	Onveilig gevoel, ontbrekende voorziening, sluit aan op route naar Zuid-/Oud-Beijerland/Numansdorp. Korter dan Schoutsdijk vanuit noordelijke wijk.	x	x	(x)	Variantenonderzoek: fietspad; brede rode fietsstroken, snelheidsremmende maatregelen, bermverharding voor uitwijken landbouwvoertuigen. I.s.m. integraal onderzoek vorkstructuur en variant Korteweg
2n	Zuid-Beijerland	Koninginneweg	Versmalling voor snelverkeer is te smal, gevaarlijk voor fietsers. Tevens wisselende bestrating		x	x	idd. Erg smal. Verbreden (CROW fietspalen), paal in parkeervak verwijderen, trottoirband verlagen
2o	Zuid-Beijerland	Dorpsstraat	Smalle weg. Geparkeerde auto's op de weg en op de stoep. Onoverzichtelijke situatie met geen afbakening fietser.	x	x	x	brede fietsstroken, snelheidsremmende maatregelen, doorgaand verkeer weren/sluiten, parkeerverbod stroken.
2p	Zuid-Beijerland	Korteweg	Smalle weg, veel fietsers en landbouwverkeer; Onveilig, ontbrekende voorziening		x	x	Onderzoek fietspad loopt, i.s.m. randweg onderzoek.
2q	Oud-Beijerland	Oud-Beijerlandse Langeweg	Hoge snelheid (80) zorgt voor gevaarlijke situaties voor langzaam verkeer bij oversteken	x	x	x	oversteken veiliger inrichten t.h.v. wijken en bestemmingen sportvoorziening
3b	Oud-Beijerland	Rotonde N217-Polderlaan	Fietsers hebben geen voorrang, druk, veel scholieren	x	x	x	Geen voorrang op GOW. Evtl langer aanrijstuk fietspad van noord naar zuid (over N217), i.c.m. Rotonde Stougjesdijk te onderzoeken
3c	Oud-Beijerland	N217-Stougjesdijk	Slechte fietsoversteek - Onveilig gevoel. Fietsers (veel scholieren) 2 keer uit voorrang in spits lang wachten, hoge snelheid auto's.	x	x	x	Overwegen om fietsers op de rotonde op de Stougjesdijk voorrang te geven met gele borden en drempel. N217 niet (evt. voorstel fietsersbond tunnel oostkant onderzoeken)
3d	Oud-Beijerland	Stougjesdijk	Onveilig - onderdeel schoolroute. Smalle versleten fietssuggestiestroken op smalle drukke weg	x	x	x	Variantenafweging: bredere fietsstroken, fietspad, afwandering, snelheidsbeperkingen, veiligere oversteken. Intensiteit ook afhankelijk van randweg Klaaswaal
3e	Klaaswaal	Smidsweg (N489), parallelweg	Gevaarlijk voor langzaam verkeer	x	x	x	variantenonderzoek Westmaas-Klaaswaal (o.a. Botweg). i.v.m. randweg, meenemen bij onderhoud 2019
3f	Klaaswaal	Botweg	Ontbrekende schakel tussen Klaaswaal en Westmaas (varianten)	x	x	x	i.s.m. randweg. varianten onderzoek
3g	Klaaswaal	Molendijk	Onveilig voor langzaam verkeer. Landbouwverkeer aanwezig. Onderdeel van school-/recreatieve route.	x	x	x	i.s.m. randweg. Evt. korte termijn stroken (mocht randweg lang duren)
3h	Klaaswaal	Oud-Cromstrijdsedijk westzijde	Onveilig voor langzaam verkeer. Landbouwverkeer aanwezig. Onderdeel van school-/recreatieve route. Stroken versleten	x	(x)		rode/brede fietsstroken, evt. snelheidsbeperking
3i	Klaaswaal	Oud-Cromstrijdsedijk oostzijde	Onveilig voor langzaam verkeer. Landbouwverkeer aanwezig. Onderdeel van school-/recreatieve route. Fietspad als overprogrammering. Knooppuntenroute onvolledig. Stroken versleten	x	x		rode/brede fietsstroken, evt. snelheidsbeperking
3j	Klaaswaal	Rijkstraatweg / Boomdijk	a) Onoverzichtelijk komend vanaf de Boomdijk, weinig zicht op het vrijliggend fietspad. B) Situatie fietsstrook Rijkstraatweg (vanaf 't Schans tot aan Newland) gevaarlijk/onlogisch	x		x	a) markering fietspad, heg laag snoeien, evt. bord fietspad. B) Voorstel bewoner nader te onderzoeken
3k	Numansdorp	Rijkstraatweg (N488)	Gevaarlijke passage bushalte (t.h.v. Nr.50). Bus halteert op rijbaan en dus op fietsstrook; smalle stroken langs brede weg en parkeren	x			Evt. rode stroken
3L	Numansdorp	Burgemeester De Zeeuwstraat	Fietsers krijgen geen voorrang van auto's terwijl dit wel moet geven. Tevens slechte bestrating (tegels)			x	asfalt bij herbestrating (hoofdroute) en onderzoek rood asfalt langs zijstraten.
3m	Numansdorp	Schuringsedijk	Smal, onveilig voor langzaam verkeer. Landbouwverkeer aanwezig. Onderdeel van school-/recreatieve route. Geen voorziening	x	x		telling houden om aanbeveling te kunnen maken (fietsstrook, fietspad, alternatieve route)
3n	Numansdorp	Molendijk en viaduct A29	Onveilig, smalle stroken en geen voorziening op viaduct A29 (wordt belangrijker bij P&R&B). Landbouwverkeer en OV aanwezig. Onderdeel van school-/recreatieve route..	x	x		Varianten afweging op de brug: rode stroken; passeerverbod op brug en meer opstelruimte op de helling voor veilig passeren inc. fietser
4a	Oud-Beijerland	Buijensweg	Ligt op schoolroute Brabersweg-Papeweg-Westdijk. Deze route is druk door sluipverkeer, er wordt ook hard gereden	x	x	x	bredere rode fietsstroken, snelheidsremmende maatregelen
4b	Westmaas	N489 (Maasweg) / Blauwesteenweg	gevaarlijk punt voor scholieren bij bushalte - veel overstekers bij bushalte (trefpunt)	x	x	x	veiligere ontwerp i.s.m. N489, evt. aansluiting van oversteek tankstation richting Blauwesteenweg, snelheidsverlaging onderzoeken

4c	Mijnsheren land	Kruising N489-Westdijk	Gevaarlijk oversteek, Scholierenroute	x	x		x	wordt 2019 rotonde ivm. herinrichting N489
4d	Mijnsheren land	Raadhuislaan	Wordt als sluiproute gebruikt, verkeer rijdt hard, scholierenroute. Fietpad naast voetpad deels niet herkenbaar en smal (groen), tegels.		x		x	fietspad (naast voetpad) beter herkenbaar maken, bij herbestrating asfalteren (bij leidingen easypath oid), heg snoeien
4e	Mijnsheren land	Romeinseweg	smalle weg, fietsstroken versleten		x	x	x	brederode fietsstroken
4f	Klaaswaal	Oud-Cromstrijenseweg Oostzijde	smalle weg, fietsstroken versleten	x	x			brederode fietsstroken, evt. paaltjes aanpassen (vergezingsgezind)
4g	Westmaas	Oudedijk-Munnikendijk	smalle weg, smalle en versleten stroken, paaltjes te smal voor fietsers, hard rijden	x	x		x	uitwerking alternatieve route (of als terugvaloptie brede rode stroken, bermverharding, snelheidsbeperking, parkeerverbod op stroken)
4h	Oudendijk	Hoeksedijk, Oudendijk - Oud-Cromstrijensewijk	Driesprong onoverzichtelijk kruispunt, komend vanaf de Hoeksweg/Oudendijk > > Oudendijk (richting Strijen).	x			x	belijning verouderd, evt. ontwerp aanpassen om fietsroute beter herkenbaar te maken
4i	Strijen	Oudendijk	smal, druk en hardrijders, uitwijken gevaarlijk (geen bermverh.)	x	x		x	alternative parallel route (loopt PZH/WSHD)
4j	Strijen	Kruising Bovenweg-Oudendijk-Oude Klensedijk	Onoverzichtelijk kruispunt	x				evt. overbodig i.v.m. Oudendijk parallelroute
4k	Strijen	Varkensdijk - Kruisdijk, Lugtenburgsedijk - Klensedijk	Onvoldoende wegbewijzing op de route, waardoor veel fietsers op de Weelsedijk belanden; slecht zicht door hek Groot Cromstrijensewijk 1	x			x	bewegwijzing aanpassen; afspraken hek snoeien
4m	Strijen	Kruising Wielweg-Randweg-Weelsedijk	Geen zicht vanaf fietspad Wielweg + Verkeersspiegel verkleind en is beslagen bij vochtig weer + midden-geleider loopt te ver door op de Weelsedijk; wilg op Wieleweg 1 groeit over fietspad, slecht zicht		x	(x)	x	afspraken heg snoeien, snelheidsverlaging bij fietsoversteek, evt. drempels
4n	Strijen	Kleine-Loo, Wieleweg, Schenkeldijk	nu omrijden via Strijen en knelpunten.			(x)		te onderzoeken of naast knooppunten ook opnemen/opwaarderen als utilitaire route
4o	Strijen	Bovenweg	Rijbaan is te smal voor fietsers en gemotoriseerd verkeer	x	x	(x)	(x)	te onderzoeken varianten i.s.m. Oudendijk en Walenweg: bestemmingsverkeer, afsluiting (m.u.b. Landbouw); verbreden
4p	Strijen	Trambaan- Oranjestr	smal in de bochten			(X)		nader te onderzoeken
4r	Strijen	Mookhoek / Strijenseweg /-dijk	Hard rijdend autoverkeer, vooral 's avonds gevaarlijk. Omrijden tussen Strijen en 's-Gravendeel/tunnel. (+verlichting viaduct Strijenseweg slecht)	x	x		(?)	brederode stroken, snelheidsremmende maatregelen (deels aanwezig) herzien en evt. aanvullen/verbeteren. In samenhang met alternatieve route Strijensewijk
4s	Strijen	Moricaanseweg-Middelste Kruisweg: Strijen-'s-Gravendeel-Dordrecht	Ontbrekende (school)route naar Dordrecht, t.h.v. HSL, nu omfietsen en onveilig via Mookhoek. Bestaande Moricaanseweg en ontbrekend deel naar Mid.Kruisweg	x			(x?)	te onderzoeken aantallen en varianten (ook tussen HSL en Strijen weinig directe verbindingen)
4v	Maasdam	Dorpstraat, Gatsedijk, Lageweg	Slecht onderhoud van de wegen. 'Lappedeken' van de asfaltverharding.			x	x	Te onderzoeken en opnemen in onderhoudsplan
4w	Maasdam	Rotonde einde Trambaan / N491	Fietsers nemen vaak voorrang op deze rotonde terwijl ze dit niet hebben	x	x	x	?	evt. lijnmarkering weg doortrekken en inleidende markering fietspad. (desnoods lichte drempels)
5a	Blaaksedijk	Blaaksedijk (Oost/West)	Druk, hoge snelheid, parkeren op de strook, schoolroute		x		x	brede rode fietsstroken, snelheidsverlagende maatregelen, parkeerverbod op de fietsstrook, onderzoek meer verkeer via N217
5b	Blaaksedijk	Blaaksedijk-Oost - Boonsweg	Op dit kruispunt moet drie keer de rijbaan gekruist worden (t.h.v. tankstation Fire Zone)				x	te onderzoeken of middengeleider op beide wegen nodig is (intensiteiten)
5c	Mijnsheren land	Kruising N217-Vrouwe Huisjesweg	grote kruising - knelpunt voor fietsers	x				evt. VRI middengeleider onderzoeken
5d	Mijnsheren land	Kruising Blaaksedijk-Polderweg	Fietpad is weggehaald bij opnieuw asfalteren, hierdoor gevaarlijker geworden. Groot verkeer neemt de kruising op de andere wegheft. Grote betonblokken in de bocht = gevaarlijk.		x	x	x	idd. groot kruispunt. Evt. fietsstroken op de Blaaksedijk terugbrengen
5e	Puttershoek	Biezengors naar Nassaulaan	ontbrekende fietsdoorsteek (brug alleen voor voetgangers en hek)			x	x	kortere route dan via Eikenlaan. Fietsers toestaan op de brug en hek verwijderen (in overleg met de buurt)
5f	Puttershoek	Groeneweg	Bestrating Groeneweg erg slecht (hobbels) veel gebruikte schoolroute		x		x	meenemen in onderhoudsplanning (asfalt fietspad), evt. breedte aanpassen aan intensiteit
5g	Puttershoek	Rotonde Sportlaan - Babarakuid	Slecht zicht voor fietsers op rotonde Puttershoek	x		x	x	evt hek verwijderen

5h	Puttershoek	Schouteneinde/Maasdamse dijk	gevaarlijk, parkeren op de fietsstrook, haaksparkeren, slechte zicht op uitritten (heg)		x	x	x	hoofd fietsroute Maasdam-Puttersh. afspraken met eigenaren over snoeien heg; parkeerverbod op fietsstroken (waar mogelijk berm verbreden en parkeren eigen terrein), fietsstroken verbreden; waar mogelijk 1-richtingverkeer overwegen
5i	Maasdam	Rondweg N217	Onveilig gevoel: alleen een parallelweg, erg smalle stroken	x	x	x	x	stroken verbreden/rood
5j	s-Gravend. Puttersh.	Molendijk	hardrijdend verkeer. Enorme bulten in asfalt/klinkers. Hoofd route 's-Gravend.-Puttersh. En doorgaand (Dordr.;Barendr.)		x		x	fietsstroken; snelheidsremmende maatregelen; minder aantrekkelijk voor MVT dan N217
5k	s-Gravendee I	Kruising Maasdamseweg - Boezembaan en Schuilingseweg	Boezemlaan: Te strakke hoek voor fietser bij opdraaien Maasdamseweg. Onoverzichtelijk voor auto's; gevaarlijk voor fietsers. Schuilingseweg paaltjes in het fietspad	x		x	x	idd. Linksaf erg krap; eiland vervangen door markering of bocht verruimen. Paaltjes Schuilingseweg aanpassen
5L	s-Gravendee I	Rondweg N217	ontbrekende voorziening, omrijden via centrum met veel kruispunten en verkeer. Vooral voor route Maasdam/Puttershoek- Dordrecht; maar ook zuidelijke wijken 's-Gravendee richting Maasdam/Heinennordtunnel	x	(X)		x	potentie nader onderzoeken en evt. varianten oost/westkant/via 1e Kruisweg
5m	s-Gravendee I	Havelaar / Kiltunnel	onvoldoende bewegwijzering	x		x	x	te onderzoeken bewegwijzering i.s.m. evt. randweg fietsroute
R2a	Goudswaard-Nieuw Beijerland	Dijk langs het Spui en Hoeklaandweg	Geen fietspad langs het water, wordt als gemis gezien - aan de overkant wordt er wel veel gebruik van gemaakt (ook voorstel alternatief voor tijdelijke afsluiting Hoeklaanweg i.v.m. windmolens)					afweging recreatieve waarde dijkweg met zicht op het water naast bestaand pad (al is dit tijdelijk afgesloten).
R2b	Goudswaard	T.h.v. Het Sandee	Realiseren fiets-/voetveer nabij Spuimonding					I.s.m. Tiengemetenpad. Afweging bestaande veer N.Beijerland (recreatief fietsen langs het water).
R2c	Nieuwendijk	Lange Eendrachtsweg	Te smal					alleen westelijk gedeelte (onderdeel recr. Route) verbreden voor veilig passeren LBV
R2d	Nieuwendijk	Dwarsweg	Dijk met zwaar verkeer + bussen (?) naar pont Tiengemeten				(x) piek	te onderzoeken intensiteiten van 'Tiengemetenpad'. Nu lage intensiteit. Evt. fietsstroken en snelheidsremmers
R2e	Nieuwendijk	Nieuwendijk West/Oostzijde	Pieken op zomerse dagen. Druk en snel autoverkeer in weekend. Beschadigde brug, scheuren in asfalt en verzakte berm.		(x)		(x) piek	druk op piekmomenten. Te onderzoeken maatregel i.v.m. Recreative oeverroute en evt. P&R&F A29. Bv. brede rode fietsstroken
R2f	Nieuwendijk	Rond veerboot	onveilig fietsen op de smalle stroken door veel verkeer rond pont Tiengemeten		(x)		(x) piek	druk op piekmomenten. Te onderzoeken maatregel i.v.m. Recreative oeverroute en evt. P&R&F A29. Bv. brede rode fietsstroken
R3a	Zuid-Beijerland	Buitendijk	Onveilig gevoel, smalle weg en stroken, druk autoverkeer in weekend. Ontbrekende bordjes Jan Vollaardsdijk/ Nieuwendijk		x		(x weekend)	Variantenonderzoek: verbreden en fietsstroken, bermverharding, snelheidsremming; P&R&B A29. I.c.m. recreatieve route langs het water
R3b	Strijen	Buitendijk en Korte Boomweg	Ontbrekende schakel fietsrondje HW					te onderzoeken project fietsronde HW langs het water
R4a	Strijensas	Mariapolder	Route langs het water geschikt maken (o.a. wildrooster)					

7.13 Knelpuntentabel buiten de hoofdroutes

De wegbeheerders ontvangen alle knelpunten die op de bewonersavonden/website zijn genoemd en niet op de hoofdroutes liggen in een aparte tabel.

7.14 Afkortingen

ASVV	door het CROW uitgebracht boek met aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom
Bibeko	binnen de bebouwde kom
Bubeko	buiten de bebouwde kom
CROW	landelijk non-profit kennisplatform voor verkeers richtlijnen en aanbevelingen (o.a. Ontwerpwijzer Fietsverkeer) (crow.nl)
Fietstelweek	http://demo.cycleprint.eu
k.p.	knelpunt
Min IenW	Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (rijksoverheid.nl)
PZH	Provincie Zuid Holland (pzh.nl)
RVVP	Regionaal verkeer- en vervoersplan (SOHW en regiogemeenten)
RWS	Rijkswaterstaat (rijksoverheid.nl)
SOHW	Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard (sohw.org)
StraVa	Website/app voor recreatief gebruik (bijhouden fietsen/hardlopen) met een kaart van veel gebruikte (sportieve) fietsroutes
Wegbeheer	rijkswaterstaat.nl/kaarten/wegbeheerders.aspx
WSHD	Waterschap Hollandsche Delta (wshd.nl)